

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Informovanost dětí vybraných základních škol o
poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:

SOCIÁLNÍ PRÁCE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Autor: Karel Kronika

Vedoucí práce: doc. PhDr. Adéla Mojžíšová, Ph.D.

České Budějovice 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem „*Informovanost dětí vybraných základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR*“ jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské/diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 03.05.2021

.....

Karel Kronika

Poděkování

Touto cestou bych chtěl především poděkovat své vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Adéle Mojžíšové, Ph.D., za ochotu projevenou při odborném vedení této práce, cenné připomínky a odborné rady. Dále mé poděkování patří ředitelům a metodikům prevence rizikového chování základních škol Jihočeského kraje, za umožnění realizace výzkumu.

Informovanost dětí vybraných základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím školních metodiků prevence rizikového chování zjistit, zda je v Jihočeském kraji informovanost dětí základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující. V teoretické části této bakalářské práce jsou v jednotlivých kapitolách popsány základní pojmy, právní normy a předpisy, které jsou nedílnou součástí této problematiky. Jedná se o popsání činnosti tísňové linky Policie České republiky, hlavní úkoly tísňové linky, technické možnosti, specifika tísňového volání ze strany dětí, komunikace a prevence rizikového chování u žáků základních škol.

V praktické části byly stanoveny tři hypotézy. H1 – na základních školách je v rámci preventivních akcí ze strany Policie ČR tísňová linka 158 prezentována dostatečně. H2 – informovanost dětí základních škol o základních skutečnostech pro oznámení je dostatečná. H3 – na základních školách se v běžné výuce tísňová linka 158 prezentuje pouze v základním rozsahu školním metodikem prevence rizikového chování. Použita byla metoda kvantitativního výzkumu, kdy ke sběru dat byl použit online dotazník. Výběrový soubor byl tvořen školními metodiky prevence rizikového chování. Tento výzkum byl proveden na 53 základních školách v Jihočeském kraji. V provedeném výzkumu byly hypotézy č. 1 a č. 2 potvrzeny, kdy hypotéza č. 3 byla vyvrácena.

Výsledky výzkumu ukazují, že v Jihočeském kraji je informovanost dětí vybraných základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující.

Klíčová slova

Tísňová linka, tísňové volání, operační středisko, komunikace, informovanost dětí, základní škola, metodik prevence rizikového chování.

Selected primary schools children's awareness of purveyed services of Police of the Czech Republic emergency line

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to determine through the school methodists of prevention of risky behaviour if primary schools children's awareness of purveyed services of Police of the Czech Republic emergency line is sufficient in South Bohemian Region. In the theoretical part of this bachelor thesis there are basic ideas, legal standards and regulations described that are part and parcel of these problems. It is a description of Police of the Czech Republic emergency line activities, main tasks of emergency line, technical possibilities, particularities of children's emergency calls, communication and prevention of risky behaviour of primary schools pupils.

In the practical part there were determined three hypotheses. H1 – Emergency line 158 is submitted sufficiently by Police of the Czech Republic preventive actions at primary schools. H2 – Primary schools children's awareness of basic facts for the announcement is sufficient. H3 – At primary schools there is an emergency line 158 submitted only in basic range by the methodist of prevention of risky behaviour. There was used a quantitative research method and an online questionnaire was used for a data collecting. A selected file was created by school methodists of prevention of risky behaviour. This research was provided at 53 primary schools in South Bohemian Region. In this research there were hypotheses number 1 and number 2 confirmed and hypothesis number 3 was falsified.

The results of the research show that primary schools children's awareness of purveyed service by Police of the Czech Republic emergency line is sufficient in South Bohemian Region.

Keywords

Emergency line, emergency call, operating centre, communication, children's awareness, primary school, methodist of prevention of risky behaviour.

Obsah

Úvod.....	8
1. Současný stav	9
1.1 Tísňová linka.....	9
1.1.1 Definice tísňového volání	9
1.1.2 Základní tísňové linky České republiky	9
1.1.3 Výběr tísňové linky	9
1.2 Policie České republiky.....	10
1.2.1 Operační střediska PČR	10
1.2.2 Integrované operační středisko Jčk	11
1.2.3 Tísňová linka Policie ČR	13
1.3 Komunikace	16
1.3.1 Definice komunikace	16
1.3.2 Základní typy komunikace	17
1.3.3 Komunikace na tísňové lince 158	17
1.3.4 Komunikace na tísňové lince s dětmi.....	19
1.4. Prevence rizikového chování	20
1.4.1 Definice a druhy prevence	20
1.4.2 Prevence rizikového chování na základních školách	21
1.4.3 Formy rizikového chování na základních školách	23
2. Cíl práce a hypotézy.....	26
2.1 Cíl práce	26
2.2 Výzkumná otázka.....	26
2.3 Hypotézy	26
3. Metodika	27
3.1 Plánovaná metoda	27
3.2 Použitá metoda.....	27
3.3 Charakteristika výzkumného souboru.....	28
3.4 Zpracování výsledků.....	29
3.5 Operacionalizace pojmu dostatečná informovanost.....	30
4. Výsledky	31
4.1 Výsledky obecných otázek v rámci školních metodiků prevence rizikového chování	31
4.2 Znázornění výsledků pomocí grafů.....	33
4.3 Statistické vyhodnocení výsledků v rámci hypotéz	47
5. Diskuze.....	52
6. Závěr	56
7. Použitá literatura	57

8. Seznam obrázků, grafů, tabulek a příloh.....	63
9. Seznam použitých zkratk.....	68

Úvod

Každý jedinec se může dostat kdykoliv do situace, kdy bude muset uskutečnit hovor na linku tísňového volání Policie České republiky. Tato situace ve většině případů nastane nečekaně, tedy náhle, bez možnosti se na tento tísňový hovor jakýmkoliv způsobem předem připravit. V dnešní době vlastní již mobilní telefon v podstatě každý, čímž jsou hovory uskutečňované na tísňovou linku četnější než v minulosti, kdy mobilní telefony buď ještě neexistovaly, nebo nebyly dostupné pro každého. Pracovníci tísňové linky jsou ve většině případů první osobou, která se dozví na základě oznámení od občanů o protiprávním jednání, či jiných dalších okolnostech, které vedly oznamovatele k využití tísňového volání. Z důvodu dnes již snadné dostupnosti těchto mobilních telefonů dochází čím dál tím častěji i k případům, kdy na tísňovou linku Policie České republiky volají děti mladšího školního věku.

Téma bakalářské práce „Informovanost dětí vybraných základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie České republiky“ jsem si vybral na základě potřeby zjištění, zda je problematice volání dětí na tuto tísňovou linku v současné době věnována dostatečná pozornost. V rámci různých preventivních akcí na základních školách, jsou ze strany preventivních pracovníků působících u Policie České republiky pořádány různé přednášky a v některých případech i názorné ukázky činnosti této bezpečnostní složky. Během těchto činností je dětem názorně prezentována činnost policistů a děti jsou seznamovány např. se základními povinnostmi účastníka v silničním provozu, drogovou problematikou, problematikou sexuálního zneužívání, šikanou atd.. Je však otázkou, jakým způsobem a v jaké míře jsou informovány o tísňové lince Policie České republiky, tedy, zda je informovanost dětí základních škol o této lince dostačující.

Jako další z důvodů, proč jsem si předmětné téma této bakalářské práce vybral je skutečnost, že od roku 2003 jsem ve služebním poměru u Policie České republiky, kdy od roku 2016 sloužím na Integrovaném operačním středisku Policie České republiky Jihočeského kraje, a to na pozici operačního důstojníka. Na základě této mé pozice přijímám mimo jiné i tísňové hovory na lince 158. V rámci těchto tísňových hovorů se často setkávám se skutečností, kdy volající je dítě školního věku a z těchto hovorů je v mnoha případech zřejmé, že informovanost dětí o volání na tuto tísňovou linku je mnohdy velmi rozdílná.

1. Současný stav

1.1 Tísňová linka

V první kapitole této závěrečné práce bude věnována pozornost obecným informacím linky tísňového volání. Bude zde popsána definice tísňového volání a základní tísňové linky v rámci České republiky. Poslední část této kapitoly se poté zaměřuje na správný výběr tísňové linky.

1.1.1 Definice tísňového volání

Obecně lze říci, že tísňové volání je takový telefonní hovor, který je umožněn na základě voleb bezplatných telefonních čísel, kdy k tomuto musí být nepřetržitě umožněn přístup za účelem záchrany lidských životů, zdraví nebo majetku (Hasičský záchranný sbor ČR, 2020).

1.1.2 Základní tísňové linky České republiky

Na území celé České republiky existuje hned několik linek tísňového volání, kdy mezi tyto patří mimo linku 158 také linka Hasičského záchranného sboru 150, Záchranné služby 155, jednotné evropské číslo tísňového volání 112, tak i linka 156 patřící Městské policii (Hasičský záchranný sbor ČR, 2020).

1.1.3 Výběr tísňové linky

Volající by si vždy měl dobře uvědomit, jakou událost chce během svého tísňového volání oznámit a na základě tohoto vždy zvolit konkrétní číslo tísňové linky, protože vytočení správného tísňového čísla je vždy rychlejší a efektivnější v rámci následné pomoci, než vytočení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 (Rady v nouzi, 2020). V případě, že si volající neuvědomí ihned správné číslo tísňové linky v rámci charakteru hovoru a vytočí číslo 112, dovolá se na operátora linky Krajského ředitelství Hasičského záchranného sboru, kde tento operátor po získání základních údajů a informací vyrozumí záchrannou složku, do jejíž kompetence oznámení spadá (Rady v nouzi, 2020).

Linka 112 má efektivní využití v případech, kde charakter události vyžaduje společný zásah více složek integrovaného záchranného systému nebo špatného signálu telefonního operátora (Rady v nouzi, 2020). Tísňovou linku 112 lze využít i v případě, že v mobilním telefonu není vložena sim karta, kdy při uskutečnění tísňového hovoru je vždy zapotřebí uvést přesné místo odkud osoba volá, co se stalo a své celé jméno (Rady

v nouzi, 2020).

1.2 Policie České republiky

Tato kapitola bude zaměřena na činnost Policie České republiky ohledně linky tísňového volání 158. Bude zde představena činnost operačních středisek PČR, jejich historie, dělení a základní úkoly. Popsána zde bude dále tísňová linka 158, její činnost, úkoly a technické možnosti.

Policie České republiky byla zřízena dne 21. června 1991 a to jako ozbrojený bezpečnostní sbor, který se řídil zákonem č. 283/1991 Sb.. V současné době má Policie České republiky podobu jednotného ozbrojeného bezpečnostního sboru, který se řídí dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Tento zákon nabyl účinnosti dne 01.01.2008. V České republice působí tento bezpečnostní sbor na celém jejím území, jeho hlavním úkolem je služba veřejnosti, ochrana života a zdraví osob, ale též majetku a veřejného pořádku a dále předcházení trestné činnosti (Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, 2008).

Jedná se o bezpečnostní sbor, který je v České republice nejen bezpečnostním sborem nejpočetnějším, ale také nejvíce rozmanitým ve svých každodenních činnostech. Zajišťuje např. dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, chrání veřejný pořádek, potírá kriminalitu, ale i např. zajišťuje ochranu vybraných ústavních činitelů (Policejní prezidium ČR, 2017).

1.2.1 Operační střediska PČR

Operační střediska jsou podle činnosti rozdělena na níže uvedené úrovně (Policejní prezidium, 2009).

- Integrovaná operační střediska (jsou zřízena v každém kraji České republiky v rámci jednotlivých krajských ředitelství).
- Operační středisko operačního odboru Policejního prezidia České republiky.
- Operační střediska útvarů policie s celostátní působností.

Operační střediska Policie ČR koordinují a plní policejní úkoly, řídí policisty ve výkonu služby, těmto poskytují podporu, kdy vše je zabezpečováno v nepřetržitém provozu (Policejní prezidium, 2017). V minulosti byla operační střediska Policie České republiky zřízena na každém okrese v České republice, kdy volající se vždy dovolal

na operační středisko daného okresu, na jehož území tísňovou linku policie vytočil. Postupem doby se v každém kraji průběžně tato operační střediska na jednotlivých okresech zrušila a byla sloučena do integrovaných operačních středisek jednotlivých krajských ředitelství (Policejní prezidium ČR, 2006).

Mezi hlavní úkoly integrovaných operačních středisek Policie České republiky mimo příjmů oznámení na linku 158 patří plnění hlásné služby, poskytování servisu potřebného ve výkonu služby příslušníkům policie, opatřování informací potřebných k rozhodování služebních funkcionářů a vedoucích pracovníků, podílení se na poskytování informací v dopravním zpravodajství, provádění lustrací a výdeje dat z dostupných policejních evidencí, koordinace policejních sil a prostředků, případně obsluha a zabezpečení kamerového systému (Policejní prezidium ČR, 2009). Integrovaná operační střediska Policie České republiky dále provádí součinnost s ostatními útvary policie a dalšími složkami integrovaného záchranného systému, řídí a koordinuje neodkladné pátrání po osobách či věcech a na základě rozhodnutí policejních funkcionářů zabezpečuje policejní akce a opatření (Policejní prezidium ČR, 2009).

1.2.2 Integrované operační středisko Jčk

Integrované operační středisko Jihočeského kraje započalo svůj provoz v roce 2014, kdy od září tohoto roku bylo v provozu zkušebním a od října 2014 poté přešlo do provozu ostrého (Krajské ředitelství policie Jčk, 2010). Dle dosavadních statistik je na tomto operačním středisku v rámci národní telefonní linky tísňového volání 158 přijímáno cca 7 000 hovorů za měsíc a průměrná délka hovoru na tuto linku je cca 2 minuty (Policie ČR, 2018). Počet těchto hovorů se mění s ohledem na roční období, kdy například o letních prázdninách je počet hovorů mnohonásobně vyšší, než např. v měsících zimních (Policie ČR, 2018).

Na integrovaném operačním středisku Jčk slouží ve služebním poměru 77 policistů a výkon služby je zde vykonáván ve 24. hodinových směnách (Krajské ředitelství policie Jčk, 2010). Nepřetržitý výkon služby zajišťují 4 směny, na každé této směně slouží 13 policistů + vedoucí dané směny, dále je zde pozice vedoucího operačního odboru a jeho zástupce, který vykonává pozici vedoucího integrovaného operačního střediska (Krajské ředitelství policie Jčk, 2010).

Sál integrovaného operačního střediska PČR Jčk se skládá z několika pracovišť. Jedná se o pracoviště příjmu tísňové linky Policie ČR, pracoviště sektoru sever, pracoviště sektoru jih, pracoviště sektoru střed, pracoviště k řízení dopravy a pracoviště pultu centralizované ochrany a lustrací. Pro výkon služby na pracovišti je potřeba 14 policistů. Na sále se dále nachází místnost projektové zálohy a neobsazené záložní pracoviště (obr. 1).

Obrázek č. 1 – schéma IOS Jčk

Zdroj: (Krajské ředitelství policie Jčk, 2010)

Jednotlivá pracoviště Integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje vykonávají níže uvedené činnosti (Krajské ředitelství policie Jčk, 2010).

- Pracoviště příjmu tísňové linky Policie ČR – jedná se celkem o čtyři stoly určené pro příjem tísňového volání na linku 158 v celém Jihočeském kraji. Policista na tomto pracovišti přijímá hovor mající charakter tísňové výzvy a na základě toho založí akci v informační platformě Jitka. Založenou událost zašle informační platformou na pracoviště jednoho ze tří sektorů, kterému na základě místa oznámení

událost náleží.

- Pracoviště sektoru Jih, Střed a Sever – jedná se o pracoviště, která jsou určeny k řízení policejních sil a prostředků v Jihočeském kraji a to na základě zasláné události založené na pracovišti pro příjem tísňového volání. Do sektoru Jih patří všechny policejní síly a prostředky na okresu Jindřichův Hradec, Prachatice a Český Krumlov, do sektoru Střed okresu České Budějovice a do sektoru Sever okresu Tábor, Písek a Strakonice (obr. 2).

Obrázek č. 2 – rozdělení jednotlivých sektorů

Zdroj: (Krajské ředitelství policie Jčk, 2010)

- Pracoviště doprava – do kompetence tohoto pracoviště patří jak veškerá činnost při řízení policejních sil a prostředků v dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, tak řešení dopravních nehod.
- Pracoviště pultu centralizované ochrany a lustrací – toto pracoviště v rámci centralizovaného pultu ochrany vysílá policejní síly a prostředky na základě signálu o napadení chráněného objektu. Dále provádí lustrační činnost.

1.2.3 Tísňová linka Policie ČR

Tísňová linka Policie ČR je definována také jako Národní linka tísňového volání 158, která je bezplatná, provozována nepřetržitě 24 hodin, 365 dní v roce, zřízena celoplošně a poskytována ve všech telefonních sítích (Policie ČR, 2020). Na této lince jsou přijímány hovory mající charakter tísňové výzvy, dále hovory obsahující např. informace k trestné činnosti, pátrání po pohřešovaných a hledaných osobách, pátrání po odcizených vozidlech, oznámení dopravních nehod, informace k živelným pohromám, výbuchům, ale i např. příjem hovorů od osob, které se z různých důvodů

ocitnou v nějaké tíživé či složité životní situaci a na této tísňové lince hledají radu (Policie ČR, 2020). V současné době linku tísňového volání zabezpečuje 14 jednotlivých integrovaných operačních středisek PČR, které jsou zřízené na všech krajských ředitelstvích PČR jednotlivých krajů v České republice (Policie ČR, 2020).

Policejní prezidium ČR (2009, s. 2) definuje tísňovou výzvu jako *telefonický podnět fyzické osoby, jehož obsahem jsou informace odůvodňující provedení neodkladného zákroku v případech přímého ohrožení života nebo majetku a informace vztahující se k podezření ze spáchání nebo spáchání závažné trestné činnosti, pátrání po pohřešovaných a hledaných osobách, pátrání po odcizených vozidlech, haváriím, výbuchům a živelným pohromám, dopravním nehodám, komunikačním závadám a odtaženým vozidlům.*

Dle Policejního prezidia ČR (2014) by měl být volající na tísňovou linku 158 ze strany operačního důstojníka vytěžen k základním kriminalistickým otázkám (kdo, co, kdy, kde, jak, čím, proč) a v případech, že by z telefonátu bylo zřejmé, že na místě může dojít k nebezpečí z prodlení, musí policista na lince 158 přijmout veškerá vhodná opatření, aby tomuto zamezil. Policista na základě telefonátu, který má charakter tísňové výzvy, založí akci v informační platformě Jitka, kterou označí příslušným typem události, a tuto akci poté předá na pracoviště pro řízení a koordinaci sil a prostředků (Policejní prezidium, 2014).

Operačnímu důstojníkovi by se mělo při příjmu tísňového volání na linku 158 vždy podařit zjistit tři základní informace. Jedná se o informace, které jsou důležité pro řádné vyhodnocení přijatého oznámení.

Místo události – na základě skutečnosti, že na tísňovou linku 158 jsou přijímány hovory z celého kraje, je nutné dle Policejního prezidia (2014) vždy zjistit přesné místo události, kdy je v tomto ohledu nejefektivnější sdělit konkrétní adresu nebo pokud se volající nachází venku na nějaké ulici, sdělit název města a nejbližší číslo popisné. Informační platforma Jitka poté na základě mapových podkladů tuto adresu automaticky validuje a označí přesné místo na mapě. V případě, že se volající nachází mimo obydlenu oblast, je potřeba sdělit operačnímu důstojníkovi např. GPS souřadnice jeho mobilního telefonu nebo další jiné záchytné body, mezi které patří např. číslo kilometrovníku na dálnici či číslo železničního přejezdu (Policejní prezidium ČR, 2014).

Informace, k čemu na místě došlo – otázky operačního důstojníka se zde mění vždy podle druhu oznamované události, kdy například u fyzického napadení je důležité od volajícího zjistit, zda je zraněný, zda potřebuje lékařskou pomoc, zda se útočník nachází na místě, počet útočníků či zda byla použita nějaká zbraň (Policejní prezidium ČR, 2014). U dopravní nehody jsou pokládány otázky zaměřené na počet účastníků, kolik je zraněných osob, průjezdnost komunikace atd. (Policejní prezidium ČR, 2014).

Zjištění osobních údajů – jedná se o zjištění osobních údajů od volajícího, na základě kterých, je možné tuto osobu ztotožnit v dostupných evidencích Policie České republiky, jako je například informační systém Centrální evidence osob (Policejní prezidium ČR, 2014).

Jako jedna z největších technických možností, která velmi ulehčuje zjištění místa události je funkce zvaná AML (Advanced mobile location), díky které se na základě souřadnic GPS telefonu v mapových podkladech operačnímu důstojníkovi okamžitě zobrazí poloha volajícího s přesností cca 30 m (Policie ČR, 2020). Tato funkce byla v celé České republice spuštěna dne 19.05.2020, kdy v počátečním provozu funkci AML zobrazovaly pouze mobilní telefony s operačním systémem Android (Policie ČR, 2020). V současné době je tato funkce zprovozněna i pro ostatní operační systémy, čímž se během tísňového volání zjednodušila situace, kdy volající nezná svou přesnou polohu (Policie ČR, 2020).

Operační střediska Policie České republiky využívají ke své činnosti počítačový program, kdy se jedná o informační platformu s názvem Václav (Policejní prezidium ČR, 2014). Tato platforma disponuje technickým parametrem usnadňujícím práci při příjmu tísňového volání, na základě kterého má operační důstojník možnost zjistit, zda z daného telefonního čísla bylo v minulosti na linku 158 v rámci celé České republiky již voláno, z jakého místa, o jakou akci či událost se jednalo, případně osobu volajícího (Policejní prezidium ČR, 2014).

Volající se dále může dostat do situace, kdy upřesnění jeho současné polohy není snadné zjistit. K tomuto slouží několik níže uvedených pomocných bodů, které může volající využít.

Bod záchrany – tyto body umístěné na sloupcích se nacházejí na turistických stezkách v horách a národních parcích, kdy se jedná o tabulky s názvem Bod záchrany

a číselným údajem např. CR 005 (Rady v nouzi, 2020). Volající, který se například ztratil nebo chce oznámit jinou událost v rámci tísňového hovoru, sdělí číselný údaj, na základě kterého je poté z mapových podkladů zjištěna jeho přesná poloha (Rady v nouzi, 2020).

Čísla na železničních přejezdech – dopravní značka železničního přejezdu je na své zadní straně opatřena vždy svým číslem, číslo má černou barvu a je umístěné na bílém reflexním podkladu (Rady v nouzi, 2020). Sdělení tohoto čísla pomůže operáčnímu důstojníkovi zjistit přesné místo, kde se železniční přejezd nachází, tedy polohu volajícího (Rady v nouzi, 2020).

Značení stožárů pouličního osvětlení – zde je třeba uvést, že sloupy veřejného osvětlení jsou značeny v současné době především ve větších městech, kdy v městech menších či na vesnicích toto nenalezneme (Rady v nouzi, 2020). Jedná se opět o číselný údaj, který je umístěn na sloupu veřejného osvětlení z důvodu zjištění polohy volajícího (Rady v nouzi, 2020).

1.3 Komunikace

Třetí kapitola bude zaměřena na téma mezilidské komunikace. Popsána zde bude definice komunikace a její základní rozdělení dle typů. Dále bude v této kapitole věnována pozornost profesionální komunikaci při tísňovém hovoru a její zásady. V poslední části této kapitoly bude věnována pozornost tísňovému hovoru při komunikaci s dětmi, jeho zásadám a možným chybám.

1.3.1 Definice komunikace

V odborné literatuře můžeme dnes najít mnoho různých definic pojmu komunikace. V tomto ohledu lze říci, že komunikace je v podstatě výměna informace při kontaktu s druhou osobou neboli předávání informace od jedné osoby směrem k osobě druhé. Dle Matouškové a Spurného (2005) může být komunikace také definována jako přenos jisté informace z jednoho bodu do bodu druhého. Při komunikaci dochází k tomu, že ten, kdo komunikaci produkuje je i jejím příjemcem, pouze v ojedinělých případech má komunikace jednosměrnou podobu (Matoušková, Spurný, 2005).

Juklová et al. (2015, s. 121) ve své publikaci uvádí: *Cílem komunikačního procesu je, aby obsah informace mluvčího byl shodný s dekodovaným obsahem příjemce a aby na základě správného přenosu informace nastala adekvátní reakce ve smyslu*

jazykového vyjádření nebo vyjádření činem.

1.3.2 Základní typy komunikace

Komunikace verbální – zde Helus (2011) uvádí, že se dorozumíváme na základě řeči prostřednictvím jazyka a komunikace může mít podobu ústní nebo písemnou. Vhodné použití jazyka a jeho dobrá znalost či schopnost použití, může velmi pomoci např. při zdůraznění vztahové či citové stránky komunikace (Helus, 2011).

Paraverbální komunikace – je dle Heluse (2011) typem komunikace, která se nachází mezi komunikací verbální a neverbální. Jedinec, který dobře ovládá tento typ komunikace, je ve většině případů velmi zdatný řečník, který své posluchače dokáže dokonale zaujmout, a to na základě projevů, které při své řeči používá (Helus, 2011). Helus (2011) uvádí jako příklad rychlost či pomalost řeči, vhodné ztišení nebo zvýšení hlasu, intonaci, ale i odmlky mezi slovy.

Neverbální komunikace – tento typ komunikace je označován jako řeč těla, jedná se o celkový postoj, polohu a pohyb rukou či mimiku (Helus, 2011).

1.3.3 Komunikace na tísňové lince 158

Pracovník operačního střediska tísňové linky 158 používá komunikaci verbální, případně jí může doplnit komunikací paraverbální. Policista na tísňové lince musí být vždy profesionál a tímto způsobem vést každý příchozí hovor. Dále musí být osobou velmi komunikačně zdatnou, připravenou na jakýkoliv druh hovoru a zvládat během těchto telefonátů i situace velmi zátěžové a krizové.

I přes skutečnost, že komunikace probíhá mezi dvěma osobami, které mluví jedním jazykem, může dojít k situaci, že si tyto osoby vůbec neporozumí. Toto je dle Mikuláščíka (2010) zapříčiněno rozdílnými myšlenkovými pochody každé z osob, kdy může mít každá osoba v tutéž chvíli jinou náladu, jiné pocity a samozřejmě i jinou míru citlivosti k danému tématu. Toto vše poté může značnou měrou ovlivňovat vzájemné pochopení se v rámci společné komunikace v daném rozhovoru (Mikuláščík, 2010). Mikuláščík (2010) dále uvádí, že k neporozumění při komunikaci dvou osob může mnohdy vést i pouhé pořadí slov, či nesprávně strukturovaná věta.

Na začátku příjmu tísňového hovoru musí volající ihned získat dojem, že tímto hovorem v žádném případě nikoho neotravuje, nezdržuje a že policista na druhém konci telefonu

je zde proto, aby mu pomohl. Hned na začátku hovoru je třeba ze strany policisty rozpoznat možné komunikační bariéry a tyto co nejdříve odstranit. Například Vymětal (2008) uvádí, že bariéry vznikají při komunikaci odesílatele a příjemce tím, že každý z těchto jedinců má v tomto svou individuální vybavenost, což považuje při vzniku těchto bariér jako hlavní příčinu.

V průběhu tísňového hovoru je ze strany policisty nejvhodnější využít zásady aktivního naslouchání. Volající musí po celou dobu hovoru od policisty jasně cítit, že jeho problém někoho vážně zajímá a že budou učiněny následné kroky k jeho vyřešení. U osob, které jsou zasaženy nějakou krizovou situací, je zapotřebí projevit zájem za účelem zjištění jejich potřeb. Toho docílíme na základě trpělivosti, vnímavosti, ale i tím, že dotyčnému neskáčeme do řeči. Dobré je také projevení soucitu a pochopení. Osobu je dále vhodné nikterak nebrzdit od jeho emocí, kdy naopak vlastní emoce je potřeba udržet.

Dle Vymětala (2009) je v některých hovorech i zacházení s tichem důležitým aspektem v daném hovoru. Dále je také velmi důležité na osobu v průběhu hovoru v žádném případě nespěchat a v případě potřeby tuto osobu k rozhovoru i povzbuzovat (Vymětal, 2009).

V aktivním naslouchání se podle Vybírala (2005) neustále školí mnoho lidí, kteří ve své profesi tento typ naslouchání musí dokonale ovládat. Tím, že při rozhovoru dokážu někomu aktivně naslouchat, mohu tímto u této osoby vyvolat pozitivní pocity (Vybíral, 2005). Velmi důležité je osobu, která se svěřuje s nějakým svým problémem nikterak nehodnotit či neodsuzovat, kdy tímto osoba pocítí vděk v rámci projevené ochoty při vyslechnutí jejího problému (Vybíral, 2005).

Na konci každého tísňového hovoru musí mít policista všechny potřebné a rozhodující informace o události, kterou volající na tísňovou linku oznámil. Osobě volající musí být poskytnuty informace, co bude po ukončení hovoru následovat, případně co on musí do příjezdu složek IZS na místě udělat (Policejní prezidium ČR, 2014). Důležitá je také skutečnost, aby volající měl pocit, že na základě jeho tísňové výzvy mu byla poskytnuta adekvátní pomoc. Hovor musí zakončovat s vědomím, že se v budoucnu může na tuto linku v případě potřeby opět obrátit.

1.3.4 Komunikace na tísňové lince s dětmi

Zde se jedná o jednu z nejtěžších oblastí příjmů tísňového volání s ohledem na typ volající osoby. Při tomto hovoru musí operační důstojník více než kdy jindy využít všech svých pozitivních schopností v komunikaci. Jako nejdůležitější faktor tohoto typu komunikace je přizpůsobit tuto komunikaci na úroveň věku volajícího dítěte. Dále je vždy velmi důležité, žádné takové oznámení z důvodu věku dítěte nepodceňovat a vždy k tomuto přistupovat s vážností, jako by stejnou událost oznamovala osoba dospělá.

Jak uvádí Delfos (2018), pokud má být komunikace s dítětem mladšího školního věku úspěšná a efektivní, musí se během této komunikace dosáhnout co možná nejvíce možného napojení na partnera v této komunikaci. To znamená, co nejvíce se přiblížit jeho emocím, myšlenkám, případně se v této komunikaci stejně či podobně vyjadřovat (Delfos, 2018).

Při přijetí tísňového volání, kdy volajícím je dítě, musí opět operační důstojník nejprve zjistit, odkud dítě volá, z jakého důvodu, kolik mu je let, případně zda nemá někde ve své blízkosti nějakou osobu dospělou, která by mu mohla s tísňovým hovorem pomoci (Policejní prezídium, 2014).

Dle Uhlířové a Kudlvasrové (2013) mezi nejhlavnější a nejdůležitější komunikační zásady v rozhovorech s dětmi patří tyto:

- Na dítě je potřeba mluvit co možná nejjednodušeji a stručně.
- V rozhovoru opakovat po dítěti jeho slova z důvodu správnosti porozumění.
- V případě delšího skutkového děje v rozhovoru je potřeba tento úsek rekapitulovat.
- Pokud se dítě v komunikaci odkloní od tématu, musí být k tomuto tématu opět vráceno.
- Nutnost doptávat se na všechny důležité skutečnosti, které dítě ve svém sdělení samo neposkytl.
- Ujištění se na základě dotazu, zda dítě všemu v průběhu našeho rozhovoru porozumělo.
- Velmi důležitou skutečností je po celou dobu komunikace projevovat k dítěti empatii.

Dále je při komunikaci s dětmi, které využijí tísňovou linku PČR zapotřebí ze strany operačního důstojníka vyvarovat se několika možných chyb.

- Podcenění oznámení z důvodu, že toto oznámení je učiněno ze strany dítěte. Ke každému oznámení ze strany dítěte je potřeba přistoupit jako by oznámení činila osoba dospělá a toto brát se vší vážností.
- Používání složitých či odborných výrazů při komunikaci s dítětem.

1.4. Prevence rizikového chování

V této kapitole bude vymezen pojem prevence u žáků základních škol, a to především se zaměřením na pojem prevence a její základní druhy. Pozornost bude v této kapitole zaměřena také na prevenci v rámci základních škol, na školní a třídní klima, funkci a postavení školního metodika prevence rizikového chování, základní legislativu a základní druhy rizikového chování ve školském zařízení.

1.4.1 Definice a druhy prevence

Dle Wikipedie (2020) význam slova prevence pochází z latinského slova *praevenire*, což znamená předcházet a jde o opatření, na základě kterého můžeme zabránit či předcházet některým nežádoucím jevům.

Miovský et al. (2010) uvádí, že prevence je předcházení různých typů rizikového chování, a to na základě intervenčních programů, které mohou mít různé formy, např. vzdělávací, sociální či výchovné. Na základě těchto programů se zamezuje různým formám rizikového chování v jejich nárůstu, zmírňuje se jejich existence, řeší se jejich následky (Miovský et al., 2010).

Prevence se rozděluje na tři základní typy. Jedná se o prevenci primární, sekundární a terciální.

Podle Bendla (2016) se prevence sekundární případně terciální využije v případech, kde by použití primární prevence bylo již zřejmě neúčinné nebo v případech, kde byla primární prevence sice již použita, ale tento druh prevence selhal. Primární prevence musí předcházet rizikům, u kterých mohou nastat projevy rizikového chování, kdy toto je úkolem tohoto typu prevence (Bendl, 2016).

Primární prevence – především rodina má dle Bělíka a Hoferkové (2018) v tomto druhu prevence největší roli, a to u jedinců, kteří rizikovými faktory ještě nebyli zasaženi. Vedle rodiny je to poté škola a sociální prostředí, kdy tento druh prevence jedince

různými způsoby ovlivňuje, a to jak v oblasti aktivit volnočasových, tak v oblasti školy (Bělík, Hoferková, 2018).

Primární prevence se dále rozděluje na primární prevenci specifickou a primární prevenci nespecifickou. Jak uvádí Černý (2010), primární prevence specifická se provádí na konkrétní skupinu u předem definovaných projektů zaměřených na rizikové chování, které má již určitou podobu. Zde se poté dále hledají různé možnosti, které mají rizikovým jevům předcházet a dále v případě, že se tyto jevy již v nějaké míře objevily, zabránit jejich dalšímu rozvoji (Černý, 2010).

Primární prevence specifická se dále rozděluje na tři úrovně, kdy první úroveň se nazývá primární prevencí všeobecnou, je zaměřena na všeobecnou skupinu jedinců, a to bez ohledu na to, v jakém stupni rizika se jednotliví jedinci v rámci rizikových jevů nacházejí (Černý, 2010). Druhá úroveň nazývaná jako selektivní primární prevence se zaměřuje na konkrétní jedince, na které již rizikové jevy působí, čímž se u nich může projevit rizikové chování (Černý, 2010). Poslední úroveň je dále dle Černého (2010) indikovaná primární prevence, která se zabývá jedinci, u kterých se již rizikové chování projevilo nebo u kterých je dáno velké riziko působení rizikových jevů.

Sekundární prevence – zde Jílek (2013) uvádí, že z pohledu školského zařízení v rámci rizikového chování žáků, by se pojem sekundární prevence dal vysvětlit jako snaha o zavedení různých programů sociálního charakteru, na základě kterých je prováděna snaha o to, aby se událost, která se na základě rizikového chování stala, už neopakovala, jinak řečeno, zabránit recidivě této události. Sociální programy této prevence se soustředí např. na děti, které ve škole nedokončily svou školní docházku nebo do školy nechodí (Jílek, 2013).

Terciální prevence – ve školském zařízení je dále dle Jílka (2013) v tomto druhu prevence důležitá odpovědnost školského systému a v případě potřeby i jiné právní instituce. Podstatou terciální prevence je zabránit u dítěte, které již spáchalo nějaký závažný čin protiprávního charakteru, aby tento čin již znovu nepáchalo čili zabránit chronické delikvenci (Jílek, 2013).

1.4.2 Prevence rizikového chování na základních školách

Dle Vágnerové (2012) při svém nástupu do základní školní docházky začne každé dítě tímto postupovat v žebříčku společenském, čímž začne zároveň zvětšovat svou prestiž.

Na rozdíl od rodičů se mu školní prostředí jeví jako velmi mocné zařízení, ve kterém musí plně respektovat všechny rozhodnutí, a to na základě skutečnosti, že tyto rozhodnutí respektují i jeho rodiče (Vágnerová, 2012).

Klima školy – Čapek (2010) uvádí, že klima školy by se dalo definovat jako souhrn hodnocení ze strany účastníků tohoto vzdělávání v dané škole, a to ve všech hlediscích vzdělávání, kdy se jedná o hodnocení jak subjektivní povahy, tak povahy sebehodnocení. Toto klima tvoří ve školách různé sociální vazby, vzájemné komunikace účastníků, vzniklé emoce a prožitky, ale i jiné procesy např. v rovině psychické (Čapek, 2010).

Pojem školní klima má ovšem několik různorodých definic, kdy některé tyto definice mají povahu hodnotící a jiné jsou naopak povahy neutrální (Sobotková et al., 2014). Hodnotící definici je pak možno vnímat dvěma úhly pohledu, a to úhlem pohledu negativním či pozitivním (Sobotková et al., 2014).

Kvalitu klimatu ve škole dle Grecmanové (2008) nehodnotí pouze jeho přímí účastníci, kde se jedná především o žáky a učitele, ale toto klima mohou hodnotit také ostatní účastníci, jako jsou rodiče žáků či školní inspektoři. Všichni tyto účastníci hodnotí klima školy z pohledu projevu školního prostředí, kdy se může jednat o pohled v oblasti ekologické, demografické, ale i dimenze sociální a kulturní (Grecmanová, 2008).

Klima třídy – pojem třídní klima má dle různých autorů opět mnoho různých definic. Obecně lze ale říci, že většina autorů, kteří se tímto tématem zabývají, se shoduje na skutečnosti, že nejdůležitějšími subjekty v tvorbě třídního klimatu jsou žáci a učitelé.

Dle Průchy (2017) se třídní klima mnohdy natrvalo uloží jedinci do jeho paměti a mnozí dospělí jsou dodnes schopni zpětně zavzpomínat na klima své školní třídy, zejména jaké pocity v tomto prostředí tehdy pociťovali. Jedná se například o vzpomínky, jaký byl učitel, zda měl ve své povaze kladné stránky (spravedlivost, laskavost, byl hodný) nebo naopak zda měl povahové vlastnosti negativní (Průcha, 2017).

Školní metodik prevence rizikového chování – jedná se o pracovníka školy s pedagogickým vzděláním, který se věnuje na škole prevenci sociálně patologických jevů a jeho užší kvalifikace by měla být zaměřena v rovině výchovného poradenství a dále v rovině prevence rizikového chování (Národní ústav pro vzdělávání, 2020). Na úseku primární prevence zajišťuje potřebné kroky, které vedou k dobré

informovanosti žáků, učitelů i rodičů o možných rizikových jevech, jako je například ve škole šikana, užívání návykových látek, agresivita, záškoláctví či další rizika, která mohou nastat např. z důvodu studijního neúspěchu (Národní ústav pro vzdělávání, 2020).

Na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, zajišťuje školní metodik prevence rizikového chování ve škole činnost poradenskou, koordinační, informační a metodickou. Tato vyhláška dále mimo jiné též upravuje ve školském zařízení činnost výchovného poradce nebo školního psychologa.

Stěžejní zákon v oblasti legislativy je v tomto směru Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon, kde se v ust. § 29 (Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních) jasně definuje, že vzniku sociálně patologických jevů musí předcházet každé školské zařízení, a to tím, že vytvoří vhodné podmínky pro své žáky (Poláková, 2004). Mezi další z velmi důležitých dokumentů, kterými se legislativně upravuje primární prevence rizikového chování na školách je dokument Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nazvaný Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027, kde uvedené ministerstvo definovalo základní pilíře prevence v této oblasti a dále definovalo jasné cíle, kterých chce v období let 2019 až 2027 dosáhnout (MŠMT, 2019).

1.4.3 Formy rizikového chování na základních školách

V této rovině hraje velkou roli Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které v této oblasti vydalo několik písemných dokumentů, které jsou pro danou problematiku závazné. Kromě dokumentu, který byl uveden v kapitole 1.4.2 s názvem Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027, byl vydán v této problematice například Akční plán realizace národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021. Dále bylo uvedeným ministerstvem vydáno metodické doporučení, ve kterém jsou uvedeny základní druhy v oblasti rizikového chování. Jedná se především o agresi, šikanu, záškoláctví, závislostní chování různého druhu (OPL, netolismus, gambling), poruchy příjmu potravy, ale i další rizikové chování v rámci sexuální oblasti, rizikových sportů, chování v dopravě, či negativní působení různých sekt (MŠMT, 2010).

Vágnerová (2014) uvádí, že rizikové chování může být děleno na rizikové chování neagresivní nebo rizikové chování agresivní, kdy neagresivním typem rizikového chování se projevuje jedinec, který nemá potřebu ubližovat druhému jedinci. Jedná se například o rizikové chování, které má formu záškoláctví (Vágnerová, 2014). Oproti tomu rizikové chování agresivní je již chování závažnější povahy, na základě kterého jedinec ubližuje například fyzicky druhému, a to formou fyzických potyček, šikanou, ale i vandalismem (Vágnerová, 2014).

Šikana – v současné době se dle Zycha et al. (2019) vyskytuje v tomto problému neustále hodně mezer a nedostatků, zejména jak děti před šikanou ochránit či jim zabránit v zapojení se do tohoto nežádoucího jednání. Tyto nedostatky se vyskytují i přes skutečnost, že šikana je již několik posledních desítek let podrobně studována (Zych et al., 2019).

Šikana ve školách je dle Honga a Espelaga (2012) řešena ve školství po celém světě, je na ní nahlíženo v tomto jako na značný sociální problém a na některých školách měla bohužel vyústit i ve střelbu. Šikana nevyvolává obavu jen mezi žáky, ale i mezi učiteli a rodiči (Hong, Espelage, 2012).

Podle Koláře (2011) může mít nejhorší forma šikany podobu až tzv. fašistické totality, kdy se jedná o pátý stupeň šikany, během níž může být ohrožena demokracie žáků ve škole. Za použití různé manipulace či agrese je ze strany jednoho či více žáků týrán jejich spolužák, v některých případech i více spolužáků (Kolář, 2011).

Kyberšikana – jedná se o šikanu psychické formy, která probíhá prostřednictvím například mobilního telefonu a internetu čili na základě využití moderních komunikačních technologií. V případě, že ve škole nastane kyberšikana a je odhalena, bývá na základě tohoto odhalení objevena ve škole i šikana normální čili klasická (Kolář, 2011). V poslední době je např. škola místem, kde je čím dál více věnována pozornost jednotlivým intervenčním programům, které se zaměřují na kyberšikanu či jiná nevhodná chování (Gaffney et al., 2021).

Netolismus – pojem netolismus představuje závislost na virtuální realitě. Dle Buriče (2021) nám internet v dnešní době v mnoha směrech usnadňuje život, kdy na druhou stranu však může působit na jedince i nepříznivě, a to především při nadměrném užívání. Dle tohoto autora riziko návykového chování na internetu závisí na době

užívání internetu, což bylo potvrzeno na základě různých studií. Tím, že na internetu bude jedinec stále více prodlužovat svůj čas zde strávený, může dojít následně ke ztrátě kontroly nad zde stráveným časem (Burić et al., 2021).

V oblasti závislosti na internetu existují dle Andreassena et al. (2017) i různé podtypy těchto závislostí, a to z důvodu, že pojem závislost na internetu je velice obecný. Mezi tyto podtypy patří např. závislost na cybersexuálech, závislost na počítači, časté nutkání, či závislost na sociálních médiích (Andreassen et al., 2017). U dětí je v současné době v mnoha případech pozorována závislost na mobilech, tabletech či počítačích, kdy tato zařízení mají ve většině případů stálé připojení k internetu (Burdová, 2014).

Záškoláctví – Mertin a Krejčová (2013) uvádějí, že u tohoto druhu rizikového chování ve školském prostředí dochází k velké pravděpodobnosti, že žákovi se nebude v učivu dařit. Ve škole se jedná o problém značně závažný, kdy k záškoláctví dochází na základě neomluvené absence školní výuky (Mertin, Krejčová, 2013). Vedle klasického záškoláctví může ale také docházet k záškoláctví skrytému, a to v případech, ve kterých rodiče žáka jeho záškoláctví kryjí omlouváním (Mertin, Krejčová, 2013).

Návykové látky – návykové látky jako jsou například alkoholické nápoje nebo tabákové výrobky mají v dnešní době pro děti školního věku velkou míru dostupnosti. Mravčík (2020) v této věci uvádí, že většina dětí ve věku 16 let má zkušenost s alkoholem a více jak polovina s tabákovými výrobky.

2. Cíl práce a hypotézy

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím školních metodiků prevence rizikového chování zjistit, zda je v Jihočeském kraji informovanost dětí základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující.

2.2 Výzkumná otázka

Hlavní výzkumná otázka – je informovanost dětí základních škol Jihočeského kraje o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující?

Zpřesňující otázky:

1. Je prezentace tísňové linky 158 během preventivních akcí Policie ČR na základních školách dostačující?
2. Mají děti potřebné znalosti o základních skutečnostech, které je potřeba při oznámení na tísňovou linku 158 uvést?
3. Je věnována dostatečná pozornost prezentaci této tísňové linky v běžné výuce na základních školách?

2.3 Hypotézy

H1 – na základních školách je v rámci preventivních akcí ze strany Policie ČR tísňová linka 158 prezentována dostatečně.

H2 – informovanost dětí základních škol o základních skutečnostech pro oznámení je dostatečná.

H3 – na základních školách se v běžné výuce tísňová linka 158 prezentuje pouze v základním rozsahu školní metodičkou prevence rizikového chování.

3. Metodika

3.1 Plánovaná metoda

Na začátku vypracování této bakalářské práce bylo ve výzkumném šetření plánováno použití kvalitativní metody formou rozhovorů, kdy výzkumný soubor měl být tvořen náhodně vybranými žáky 4. tříd vybraných základních škol okresu Tábor, a to za pomoci informovaného souhlasu ze strany zákonných zástupců žáků.

Z důvodu nepříznivě se vyvíjející pandemické situace Covid-19 bylo dne 14.10.2020 na základě rozhodnutí Vlády ČR pod č. 1022/2020 vydáno nařízení k omezení provozu škol, a to konkrétně dle čl. 5 a 6 ust. zák. č. 110/1998 Sb., § 5 písm. a) až e), a § 6 zák. č. 240/2000 Sb., kdy toto rozhodnutí bylo platné od 12.10.2020 a nabylo účinnosti dne 14.10.2020. Toto omezení provozu škol v České republice přešlo v průběhu pandemie k úplnému uzavření všech školských zařízení, a to až do 12.04.2021, kdy dochází k částečnému opětovnému provozu výuky žáků 1. stupně, a to formou rotační výuky.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem nemohla být kvalitativní metoda výzkumného šetření se žáky základních škol uskutečněna. Výzkumná metoda byla tedy z důvodu pandemie Covid-19 změněna na metodu kvantitativní, a to formou dotazníkového šetření. Jako výzkumný soubor byli stanoveni školní metodici prevence rizikového chování na základních školách Jihočeského kraje.

3.2 Použitá metoda

Na základě skutečností uvedených v kapitole 3.1, byla použita ke zpracování praktické části bakalářské práce metoda kvantitativního výzkumu. Podle Hendla (2005) tato forma výzkumné metody umožňuje získání rychlých, přesných a numerických dat.

K získání potřebných dat byl ve výzkumu použit zcela anonymní elektronický dotazník. Dotazník byl vyhotoven prostřednictvím internetového portálu Google a na základě etiky výzkumu byly výsledky ihned po vyhodnocení z tohoto internetového portálu smazány. Zvláště v kvantitativním výzkumu je dle Walkera (2013) na anonymitu kladena velká pozornost.

U dotazníkového šetření je osoba, která se dotazuje označována jako tazatel, osoba dotazována je označována jako respondent (Chráška, 2016).

Dotazník obsahoval 18 otázek. Otázky č. 1 až č. 6 byly otázky zaměřené na školní metodiky prevence rizikového chování, kdy tyto otázky byly v daném výzkumu okrajové a na potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz neměly žádný vliv. Otázky zjišťující informovanost žáků základních škol začínají otázkou č. 7 a končí otázkou č. 18. V celkovém dotazníku je pět otázek otevřených, dvě otázky polouzavřené a zbytek otázek měl charakter otázek uzavřených. U otázek uzavřených byla možnost výběru ze dvou až pěti odpovědí. Odpověď na dotazník měla cca 5minutovou časovou náročnost, kdy doba výzkumu byla stanovena od 21.03.2021 do 10.04.2021.

Vyhotovený dotazník na portálu Google byl prostřednictvím internetu rozeslán na emailové adresy do 194 základních škol Jihočeského kraje. Ředitelé těchto škol byli v emailu požádáni o přeposlání dotazníku ve své instituci školnímu metodikovi prevence rizikového chování.

3.3 Charakteristika výzkumného souboru

V kvantitativním výzkumu bylo formou dotazníkového šetření osloveno celkem 194 základních škol Jihočeského kraje, základním vzorkem byl tedy stejný počet školních metodiků prevence rizikového chování.

Z celkového počtu 194 odeslaných dotazníků i přes následnou urgenci dotazník vyplnilo a zpět odeslalo celkem 53 školních metodiků prevence rizikového chování, kdy tento počet tvoří výzkumný vzorek. Na základě těchto hodnot tedy vyplývá, že návratnost dotazníků činila 23 %. Tato ne příliš vysoká hodnota návratnosti je dle mého názoru zapříčiněna již výše zmíněnou nepříznivou pandemickou situací Covid-19. Na základě pandemické situace mnozí školní pracovníci do školy pravidelně nedocházeli a pracovali z domova. Dotazník adresovaný na email školy se k jejich rukám pravděpodobně v mnoha případech nedostal či na základě přednějších pracovních povinností nebyl z jejich strany vyplněn.

Chráška (2016) uvádí, že skutečnost, zda se odeslané dotazníky od jednotlivých respondentů vrátí, ovlivňují různé vlivy, kdy se v tomto směru nejedná pouze o věc náhody. Jako nejlepší způsob předávání dotazníků se považuje předávání osobní, např. při odesílání dotazníků poštou musí tazatel počítat s jistou mírou malé návratnosti (Chráška, 2016).

3.4 Zpracování výsledků

Na základě vyplněných dotazníků od respondentů, bude proveden pokus o potvrzení formulovaných hypotéz.

H1 – na základních školách je v rámci preventivních akcí ze strany Policie ČR tísňová linka 158 prezentována dostatečně.

H2 – informovanost dětí základních škol o základních skutečnostech pro oznámení je dostatečná.

H3 – na základních školách se v běžné výuce tísňová linka 158 prezentuje pouze v základním rozsahu školní metodičkou prevence rizikového chování.

Ke každé z výše uvedených hypotéz bude zvolena jedna, maximálně dvě otázky z dotazníku a z rozdělení četností odpovědí na danou otázku bude poté provedeno statistické testování metodou chí-kvadrátového testu. Nejprve bude ověřeno, zda získaná data vůbec něco vypovídají čili že nejsou výsledkem náhodného zaškrťávání. Na základě tohoto budou počty, kolikrát respondenti zvolili tu kterou odpověď, porovnány s počtem odpovědí děleným počtem nabízených možností. U pětibodové škály tedy s jednou pětinou vyhodnocovaných dotazníků. Toto bude testování základní nulové hypotézy H_0 z tedy, že data jsou náhodná. Pokud bude možno H_0 z vyvrátit, znamená to, že mají vypovídající hodnotu. Dále bude určeno dostatečné zastoupení kladných odpovědí a provedeno vyhodnocení, zda bylo dosaženo alespoň hraničního nebo lepšího výsledku. Když to bude vhodné, bude otestována opět metodou chí-kvadrátového testu i tato hraniční hypotéza H_{0H} . Hodnota χ^2 bude poté spočítána ručně dle základního vzorce pro chí-kvadrát.

Z výsledku bude poté získána strojově (pomocí excelovské funkce CHIDIST) hodnota p , tedy pravděpodobnost, s jakou mohlo být zjištěné rozdělení odpovědí získáno náhodně. Stanovena bude pětiprocentní hladina významnosti čili výsledné p bude porovnáváno s číslem 0,05. Překročí-li p tuto hodnotu, nebude možno na této hladině vyloučit nulovou hypotézu, čímž testované hypotézy H1, H2, H3 nebudou platné. Hodnota p bude uváděna s přesností na jednu platnou číslici, pokud by se blížila hladině významnosti, bude uváděna raději na dvě platné číslice. Ostatní čísla budou uvedena s přesností na jedno desetinné místo. Pro zjištění hodnoty p je nutné zadat počet stupňů volnosti. U pětibodové škály odpovědí budou 4 stupně volnosti, u tříbodové budou

2 stupně volnosti.

3.5 Operacionalizace pojmu dostatečná informovanost

Zda je informovanost dětí základních škol Jihočeského kraje o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující, bude ověřováno na základě odpovědí od respondentů na otázky č. 12, č. 13 a č. 16. Položením těchto otázek a následně získaných odpovědí budou potvrzené či vyvrácené stanovené hypotézy.

U otázky č. 12 (V jakém rozsahu je v rámci těchto akcí žákům prezentována činnost tísňové linky 158?) bude za dostatečnou prezentaci považováno nejméně 80 % možné volby odpovědí „v dostatečném“ a „v přiměřeném“.

U otázky č. 13 (Dostanou se žákům na základě prezentací tísňové linky Policie ČR základní informace, k čemu všemu a v jakých situacích mohou tuto tísňovou linku využít?) bude za dostatečnou míru takto sdělovaných informací o tísňové lince 158 považováno opět alespoň 80 % výskytu dvou nejvyšších známek, tedy „ano“ nebo „spíše ano“. U otázky č. 16 (Pokud je v rámci běžné výuky na Vaší škole věnována lince 158 pozornost, v jakém rozsahu?) bude pro zachování jednoty opět požadován 80% výskyt dvou nejpříznivějších odpovědí, tedy „běžné praktické informace“ a „detailní informace“.

4. Výsledky

4.1 Výsledky obecných otázek v rámci školních metodiků prevence rizikového chování

Obecné otázky, které byly ve výzkumném šetření zaměřené na školní metodiky prevence rizikového chování, byly v dotazníkovém šetření uvedeny pod č. 1 až č. 6. Jak již bylo uvedeno, tyto otázky byly v předmětném výzkumu okrajové a na potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz, neměly žádný vliv. Na tyto otázky odpovědělo všech 53 respondentů (100 %).

U otázky č. 1 (Jaké je Vaše nejvyšší získané vzdělání?), bylo zjištěno, že mezi školními metodiky prevence rizikového chování převažuje vzdělání magisterské, např. v oblasti sociální pedagogiky a speciální pedagogiky. Dotazník byl vyplněn respondenty, kteří působí jako pedagogové na prvním stupni, tak i na stupni druhém.

Na základě otázky č. 2 (Kolik let působíte na současné škole), bylo zjištěno, že tato hodnota je u respondentů v rozmezí od 2 let do 35 let. V rámci své působnosti na škole do 10 let působí 20 respondentů, od 10–20 let 16 respondentů, od 20–30 let 11 respondentů, 30 let a více uvedlo 6 respondentů (tab. 1).

Tabulka č. 1 – délka působení na škole

Délka působení na současné škole	Počet respondentů	Vyjádření v procentech
0–10 let	20	38 %
10–20 let	16	30 %
20–30 let	11	21 %
30 let a více	6	11 %

Zdroj: vlastní výzkum

V otázce č. 3 (Jak dlouhá je Vaše celková praxe ve školství?), bylo z odpovědí zjištěno, že tato doba činí u respondentů od 2 let do 38 let. Do 10 let zde působí 6 respondentů, od 10–20 let 22 respondentů, od 20–30 let 9 respondentů a nad 30 let 16 respondentů (tab. 2).

Tabulka č. 2 – délka praxe ve školství

Délka celkové praxe ve školství	Počet respondentů	Vyjádření v procentech
0–10 let	6	11 %
10–20 let	22	42 %
20–30 let	9	17 %
30 let a více	16	30 %

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku č. 4 (Jak dlouho vykonáváte školního metodika prevence rizikového chování?), bylo ze strany respondentů odpovězeno, že nejmenší tato doba je 1 rok, nejdelší 30 let. Jeden respondent sdělil, že tuto pozici na své škole nemají, a to z důvodu, že se jedná o malotřídní školu. Z jednotlivých odpovědí bylo dále zjištěno, že 34 respondentů vykonává tuto činnost méně jak 10 let, 14 respondentů od 10–20 let, 3 respondenti od 20–30 let a 1 respondent nad 30 let (tab. 3).

Tabulka č. 3 – délka výkonu školního metodika

Délka výkonu školního metodika prevence rizikového chování	Počet respondentů	Vyjádření v procentech
0–10 let	34	65 %
10–20 let	14	27 %
20–30 let	3	6 %
30 let a více	1	2 %

Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku č. 5 (Jaký kurz, či školení jste pro výkon školního metodika prevence rizikového chování absolvoval, případně v jakém rozsahu?), převážná většina respondentů uvedla, že se jednalo o kurz školního metodika prevence rizikového chování v rozsahu 250 hodin. Dále bylo zjištěno, že dva respondenti tento kurz v současné době absolvují a jeden respondent tento kurz zatím ještě vůbec nezapočal.

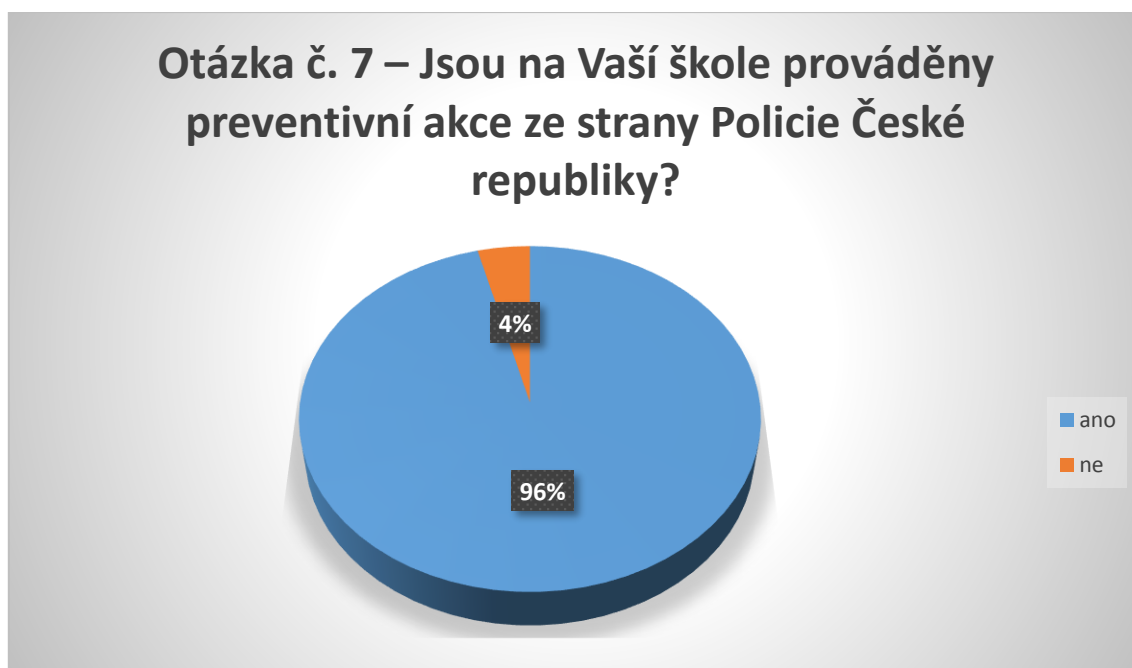
V rámci otázky č. 6 (Jaká je vedle školního metodika prevence rizikového chování Vaše další náplň v rámci školy?), 44 respondentů uvedlo, že běžná výuka předmětů. Dále 6 respondentů sdělilo, že se jedná o jinou činnost (např. asistent pedagoga, výchovný poradce, školní asistent, vychovatelka školní družiny atd.) a 3 respondenti

uvedli, že na škole vykonávají činnost řídící (ředitel).

4.2 Znázornění výsledků pomocí grafů

V této části podkapitoly jsou vyhodnocené otázky č. 7 až č. 18. Jedná se již o otázky, na základě kterých bylo zjišťováno, zda je informovanost dětí základních škol v Jihočeském kraji o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující. Bylo použito koláčových grafů, a to z důvodu přehlednosti získaných odpovědí na jednotlivé otázky. Dotazník vyplnilo 53 respondentů, kdy n (celkový počet respondentů) = 53 (100 %).

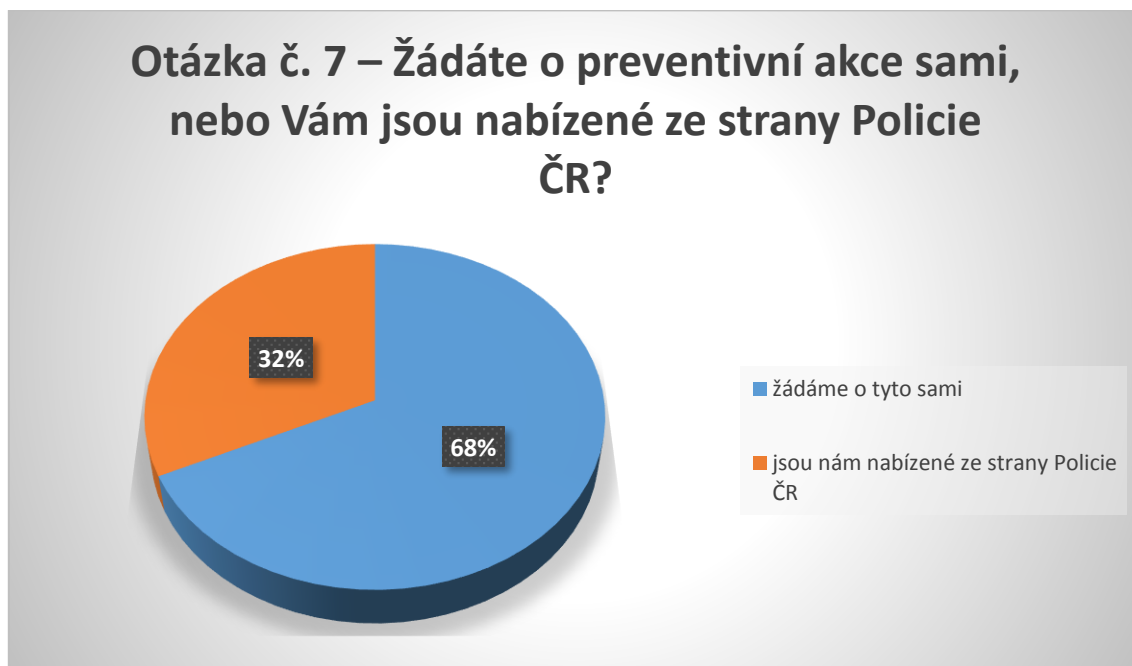

Obrázek č. 3 – odpovědi respondentů na otázku č. 7

Zdroj: vlastní výzkum

Na obrázku č. 3 bylo respondenty odpovězeno na otázku č. 7, tedy zda jsou na jejich škole prováděny preventivní akce ze strany Policie České republiky. Odpověď byla získána od 53 respondentů (100 %), 51 respondentů (96 %) uvedlo, že na jejich škole preventivní akce ze strany Policie České republiky prováděné jsou, 2 respondenti (4 %) uvedli, že na jejich škole preventivní akce ze strany Policie České republiky prováděné nejsou a k tomuto dále doplnili, že tematiku naplňují v rámci besed s Policií České republiky.

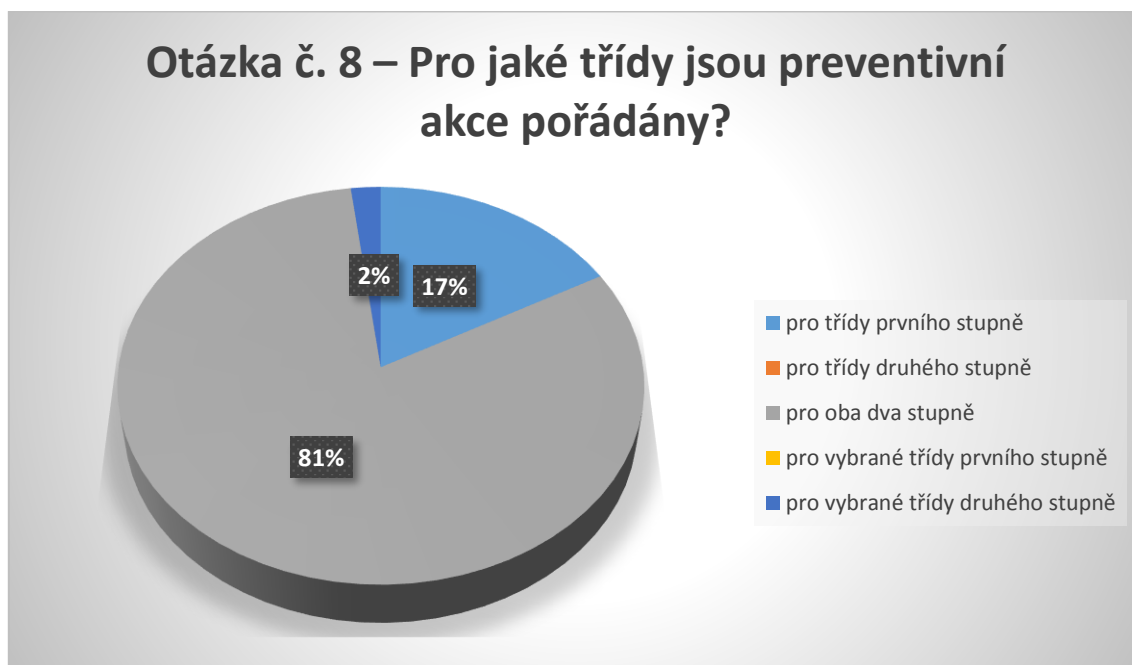
Na tyto besedy docházejí, čímž preventivní akce ze strany Policie ČR poskytovány jsou, ač se jedná o akce mimo školu (obrázek 3).

Obrázek č. 4 – odpovědi respondentů na otázku č. 7

Zdroj: vlastní výzkum

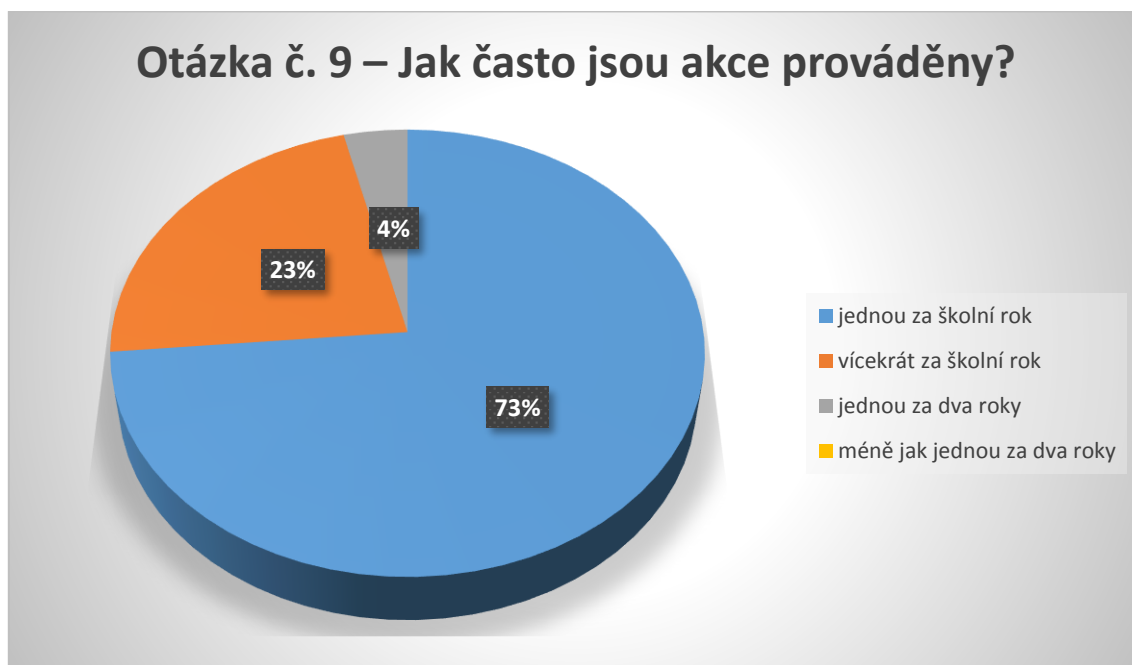
Na obrázku č. 4 odpovídali respondenti na doplňující otázku k otázce č. 7 a to, zda o preventivní akce žádají sami nebo zda jsou jim tyto akce nabízené ze strany Policie ČR. Zde odpovědělo 53 respondentů (100 %), kdy 36 respondentů (68 %) sdělilo, že o tyto akce žádají policii sami a 17 respondentů (32 %) na otázku sdělilo, že jsou jim preventivní akce v rámci jejich školy nabízené ze strany Policie ČR (obrázek 4).

Obrázek č. 5 – odpovědi respondentů na otázku č. 8

Zdroj: vlastní výzkum

Obrázek č. 5 zobrazuje odpovědi na otázku č. 8, pro jaké třídy jsou preventivní akce pořádány. Na tuto otázku opět odpovědělo všech 53 respondentů (100 %). Převážná část 43 respondentů (81 %) uvedla, že na jejich škole jsou preventivní akce ze strany Policie ČR pořádány pro oba dva stupně. Dále 9 respondentů (17 %) odpovědělo, že na jejich škole jsou preventivní akce pořádány pro třídy prvního stupně a 1 respondent (2 %) v dotazníku sdělil, že akce jsou pořádány pro vybrané třídy druhého stupně. Možnost odpovědi, že preventivní akce jsou pořádány pro třídy druhého stupně, nebo možnost, že jsou pořádány pro vybrané třídy prvního stupně, neuvedl ani jeden z dotazovaných respondentů (obrázek 5).

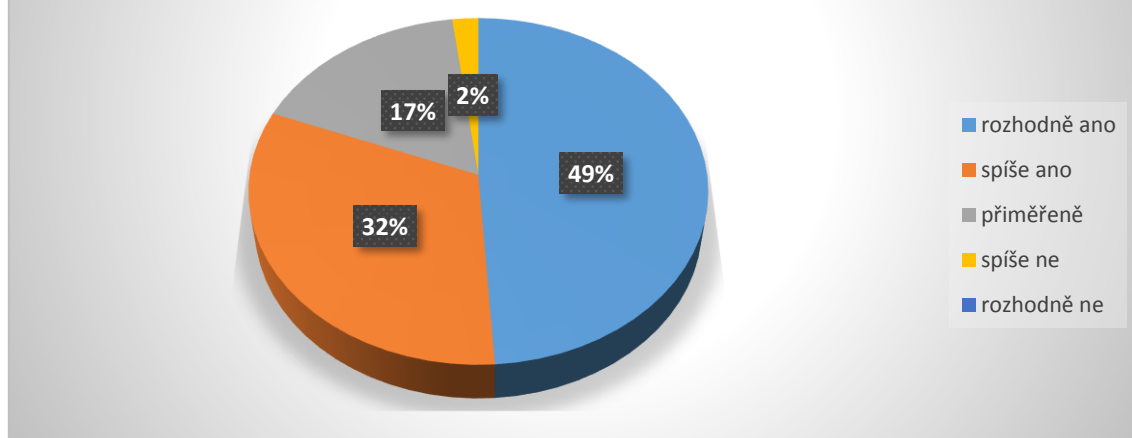

Obrázek č. 6 – odpovědi respondentů na otázku č. 9

Zdroj: vlastní výzkum

Výše uvedený obrázek znázorňuje odpovědi na otázku č. 9, jak často jsou na školách preventivní akce ze strany Policie ČR prováděny. Na tuto otázku odpovědělo opět všech 53 respondentů (100 %). Z tohoto celkového počtu jich 39 (73 %) odpovědělo, že preventivní akce ze strany Policie ČR jsou u nich na škole prováděné jednou za školní rok. Dále na tuto otázku 12 respondentů (23 %) odpovědělo, že akce jsou u nich na škole pořádány vícekrát za školní rok a 2 respondenti (4 %) odpověděli, že jednou za dva roky. Možnost, že preventivní akce jsou na jejich škole prováděny méně jak jednou za dva roky, neuvědl žádný z dotázaných respondentů (obrázek 6).

Otázka č. 10 – Je o informace o službách tísňové linky Policie ČR ze strany školy zájem?

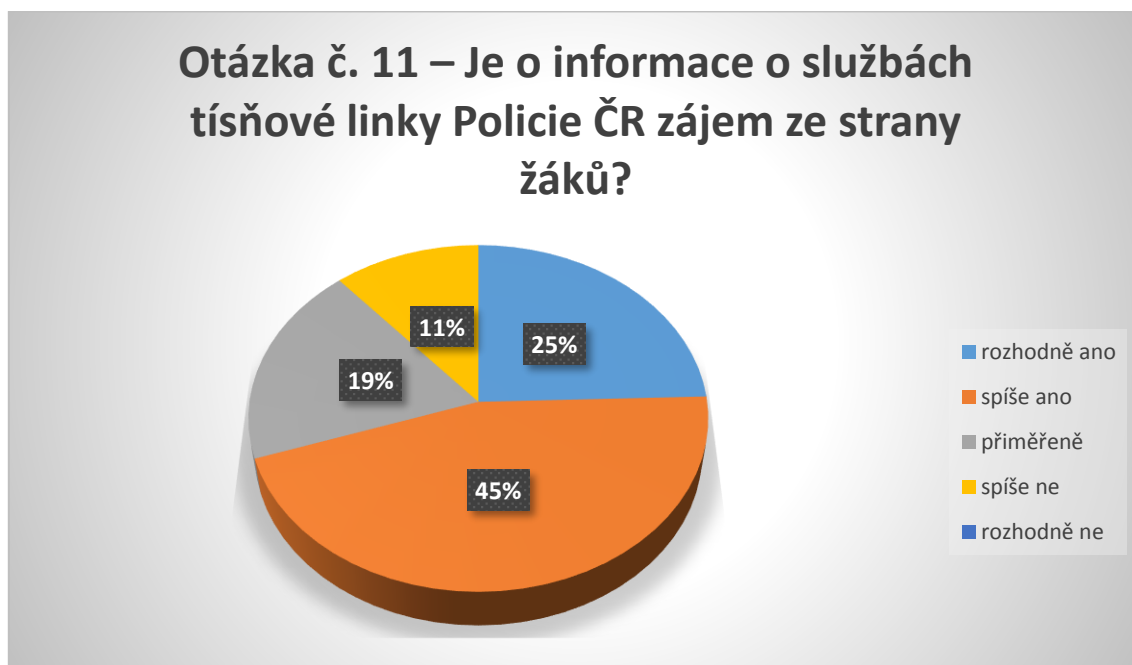

Obrázek č. 7 – odpovědi respondentů na otázku č. 10

Zdroj: vlastní výzkum

Obrázek č. 7 znázorňuje odpovědi respondentů na otázku č. 10, zda je o informace o službách tísňové linky Policie ČR ze strany školy zájem. Z odpovědí od 53 respondentů (100 %), bylo zjištěno následující. 26 respondentů (49 %) na tuto otázku odpovědělo, že rozhodně ano. 17 respondentů (32 %) uvedlo, spíše ano, 9 respondentů (17 %) uvedlo, že přiměřeně a 1 respondent (2 %) uvedl, že ze strany školy zájem o informace o službách tísňové linky Policie ČR spíše není. Ani jeden respondent v otázce neuvedl, že zájem školy o informace o službách tísňové linky Policie ČR rozhodně není (obrázek 7).

Otázka č. 11 – Je o informace o službách tísňové linky Policie ČR zájem ze strany žáků?

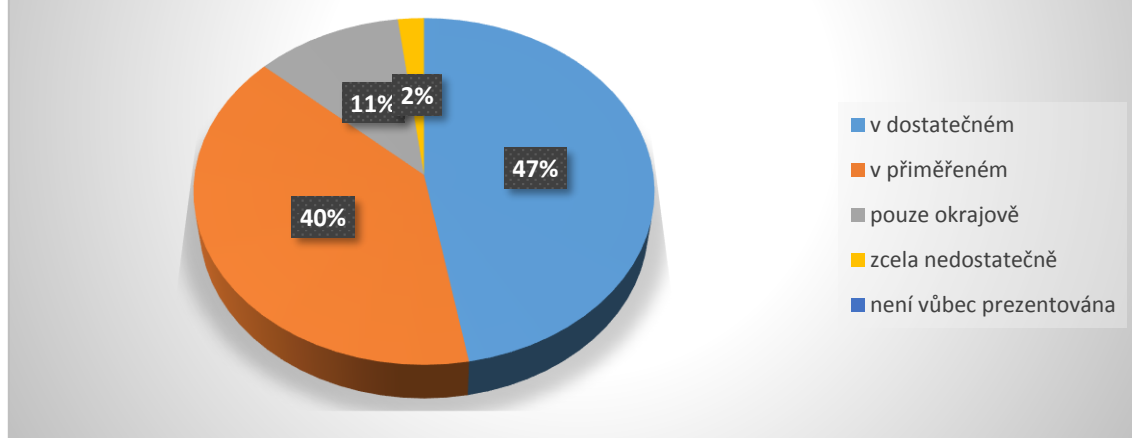

Obrázek č. 8 – odpovědi respondentů na otázku č. 11

Zdroj: vlastní výzkum

Výše uvedený obrázek č. 8 kvantifikuje odpovědi na otázku č. 11, ve které byli respondenti dotazováni, zda je o informace o službách tísňové linky Policie ČR zájem ze strany žáků. Zde bylo na základě jednotlivých odpovědí z celkového počtu 53 respondentů (100 %) zjištěno následující. Rozhodně ano, uvedlo celkem 13 respondentů (25 %), spíše ano uvedlo 24 respondentů (45 %), přiměřeně uvedlo 10 respondentů (19 %) a spíše ne uvedlo celkem 6 respondentů (11 %). Poslední možnou odpověď, že zájem o informace o službách tísňové linky Policie ČR ze strany žáků rozhodně není, neuvedl žádný z dotazovaných respondentů (obrázek 8).

Otázka č. 12 – V jakém rozsahu je v rámci preventivních akcí žákům prezentována činnost tísňové linky 158?

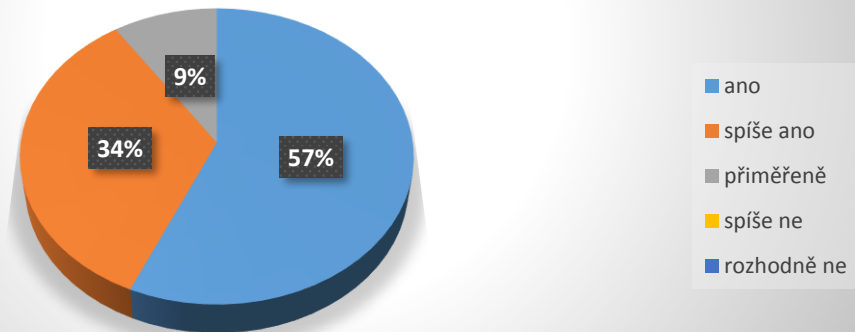

Obrázek č. 9 – odpovědi respondentů na otázku č. 12

Zdroj: vlastní výzkum

Odpovědi na otázku č. 12 znázorňuje obrázek č. 9. Na základě otázky, v jakém rozsahu je v rámci preventivních akcí žákům prezentována činnost tísňové linky 158, měli respondenti možnost zvolit odpovědi v dostatečném, v přiměřeném, pouze okrajově, zcela nedostatečně, či není vůbec prezentována. Odpovědělo opět všech 53 respondentů (100 %). 25 respondentů (47 %) v dotazníku odpovědělo, že činnost tísňové linky 158 je žákům prezentována v rozsahu dostatečném, 21 respondentů (40 %) odpovědělo, že v přiměřeném, 6 respondentů (11 %) uvedlo, že pouze okrajově a 1 respondent (2 %) ve své odpovědi uvedl, že zcela nedostatečně. Odpověď, že tísňová linka 158 není v rámci preventivních akcí ze strany Policie ČR žákům prezentována vůbec, nebyla uvedena ze strany žádného respondenta (obrázek 9).

Otázka č. 13 – Dostanou se žákům na základě prezentací tísňové linky Policie ČR základní informace k čemu všemu a v jakých situacích mohou tuto tísňovou linku využít?

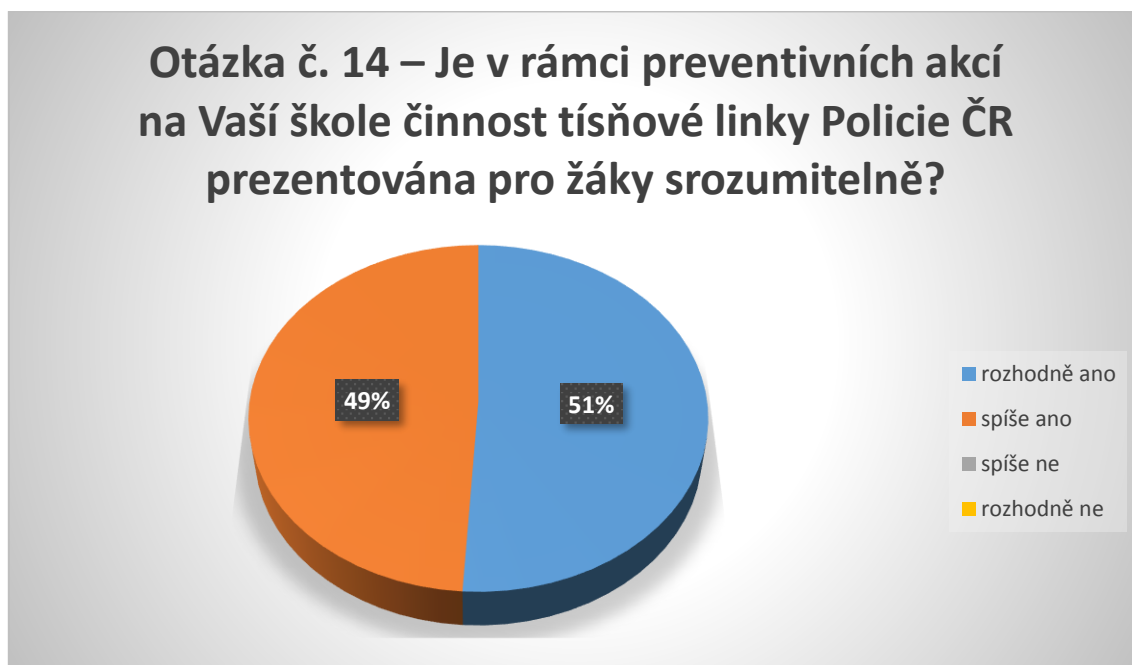
Obrázek č. 10 – odpovědi respondentů na otázku č. 13

Zdroj: vlastní výzkum

Na obrázku č. 10 respondenti odpovídají na otázku č. 13, ve které jsou dotazováni, zda se dostanou žákům na základě prezentací tísňové linky Policie ČR základní informace, k čemu všemu a v jakých situacích mohou tuto tísňovou linku využít. Výše uvedené výsledky znázorněné v grafu ukazují, že 30 respondentů (57 %) je názoru, že ano. Dále 18 respondentů (34 %) uvedlo ve svých odpovědích možnost spíše ano a 5 respondentů (9 %) odpověď přiměřeně. Celkově na otázku odpověděli všichni respondenti, tedy 53 (100 %). Možnost odpovědi spíše ne či rozhodně ne, neuvedl ani jeden z dotazovaných respondentů (obrázek 10).

Otázka č. 14 – Je v rámci preventivních akcí na Vaší škole činnost tísňové linky Policie ČR prezentována pro žáky srozumitelně?

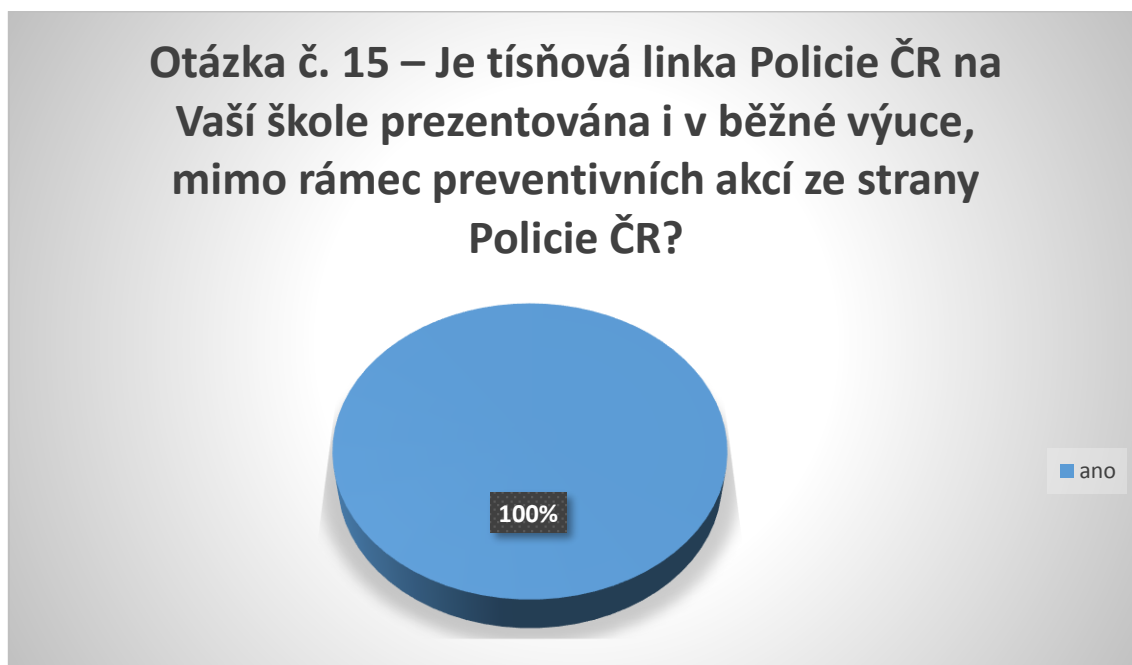

Obrázek č. 11 – odpovědi respondentů na otázku č. 14

Zdroj: vlastní výzkum

Obrázek č. 11 znázorňuje odpovědi respondentů na otázku č. 14, kde byli dotazováni, zda je v rámci preventivních akcí na jejich škole činnost tísňové linky Policie ČR prezentována pro žáky srozumitelně. Otázka umožňovala volbu respondentů ze čtyř možných odpovědí. Na tuto otázku odpovědělo 53 respondentů (100 %). 27 respondentů (51 %) uvedlo, že rozhodně ano, kdy 26 respondentů (49 %) uvedlo možnost spíše ano. Možnou odpověď spíše ne či rozhodně ne, neuvedl v dotazníku ani jeden respondent (obrázek 11).

Otázka č. 15 – Je tísňová linka Policie ČR na Vaší škole prezentována i v běžné výuce, mimo rámec preventivních akcí ze strany Policie ČR?

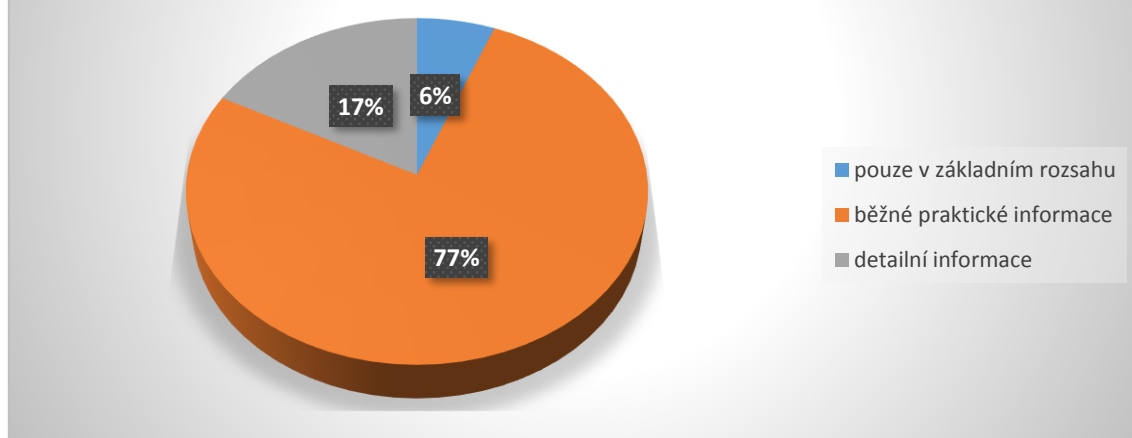

Obrázek č. 12 – odpovědi respondentů na otázku č. 15

Zdroj: vlastní výzkum

Obrázek č. 12 znázorňuje odpovědi respondentů na otázku č. 15, zda je tísňová linka na jejich škole prezentována i v běžné výuce, mimo rámec preventivních akcí ze strany Policie ČR. Zde opět odpovědělo všech 53 respondentů, tedy (100 %) a na základě jejich odpovědí bylo zjištěno následující. Ve všech případech je tísňová linka Policie ČR na školách prezentována i v běžné výuce (obrázek 12).

Otázka č. 16 – Pokud je v běžné výuce na Vaší škole věnována lince 158 pozornost, v jakém rozsahu?

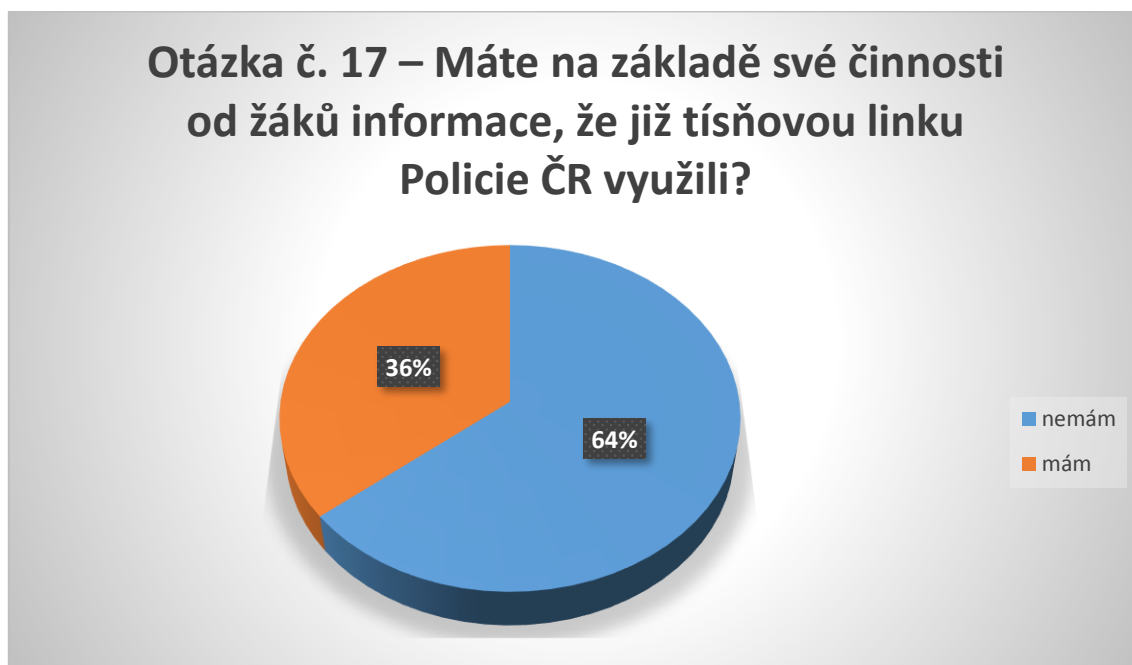

Obrázek č. 13 – odpovědi respondentů na otázku č. 16

Zdroj: vlastní výzkum

Na obrázku č. 13 bylo respondenty odpovězeno na otázku č. 16, v jakém rozsahu je na jejich škole věnována v běžné výuce pozornost tísňové lince Policie ČR. Odpověď byla získána od 53 respondentů (100 %), kdy 40 respondentů (77 %) uvedlo, že na jejich škole je v běžné výuce věnována tísňové lince 158 pozornost ohledně běžných praktických informací. Dále na tuto otázku odpovědělo 9 respondentů (17 %), že tomuto tématu věnují pozornost v rámci detailních informací a 4 respondenti (6 %) uvedli, že se jedná o pozornost pouze v základním rozsahu (obrázek 13).

Otázka č. 17 – Máte na základě své činnosti od žáků informace, že již tísňovou linku Policie ČR využili?

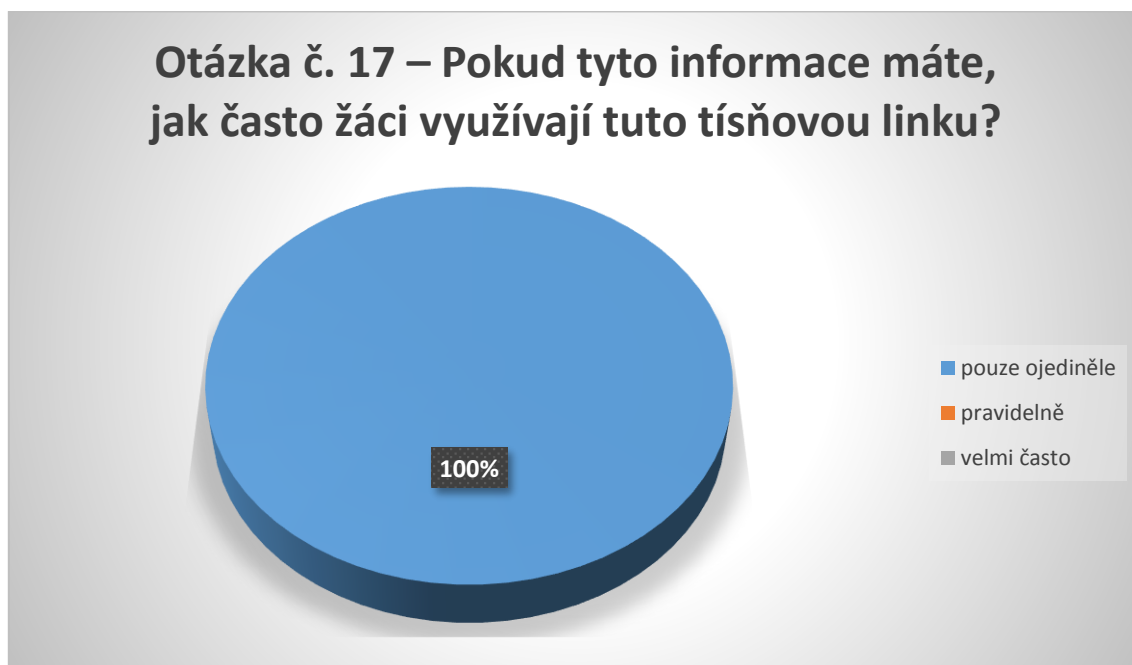

Obrázek č. 14 – odpovědi respondentů na otázku č. 17

Zdroj: vlastní výzkum

Odpovědi na otázku č. 17 znázorňuje obrázek č. 14. Na základě položení této otázky bylo zjišťováno, zda mají školní preventisté rizikového chování na základě své činnosti od žáků informace, zda žáci již tuto tísňovou linku Policie ČR využili. Odpovědělo všech 53 respondentů (100 %). 34 respondentů (64 %) v dotazníku odpovědělo, že nemají. 19 respondentů (36 %) odpovědělo, že mají (obrázek 14).

Otázka č. 17 – Pokud tyto informace máte, jak často žáci využívají tuto tísňovou linku?

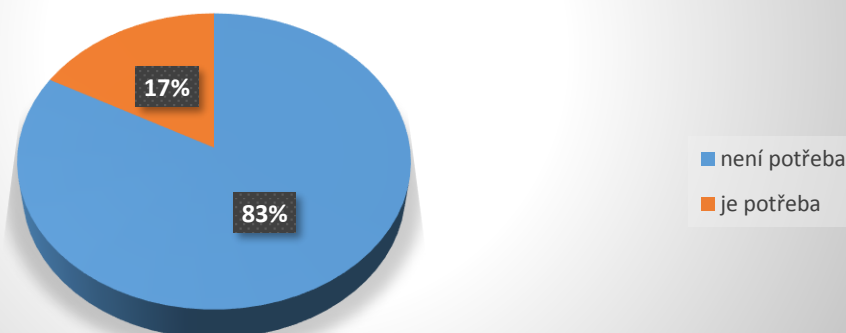

Obrázek č. 15 – odpovědi respondentů na otázku č. 17

Zdroj: vlastní výzkum

Na základě otázky č. 17 byla poté v dotazníku respondentům dána doplňující otázka, pokud informace mají, jak často žáci tísňovou linku Policie ČR využili. Na otázku odpovědělo 19 respondentů, kdy všichni zvolili odpověď pouze ojedinele (obrázek 15). Další možné odpovědi byly pravidelne a velmi často.

Otázka č. 18 – Váš osobní názor, zda je potřeba prezentaci tísňové linky Policie ČR v rámci Vaší školy zlepšit, případně jakým způsobem?

Obrázek č. 16 – odpovědi respondentů na otázku č. 18

Zdroj: vlastní výzkum

Poslední obrázek je označen pod č. 16 a znázorňuje osobní názor školních metodiků prevence rizikového chování na otázku č. 18, zda je potřeba prezentaci tísňové linky Policie ČR v jejich škole zlepšit, případně jakým způsobem. Zde 44 respondentů (83 %) uvedlo, že není potřeba a 9 respondentů (17 %) uvedlo, že je potřeba prezentaci tísňové linky Policie ČR v jejich škole zlepšit (obrázek 16).

K otázce č. 18 byla v dotazníku dále respondentům, kteří uvedli, že je potřeba prezentaci tísňové linky zlepšit, poskytnutá možnost vyjádřit se jakým způsobem by toto zlepšení mělo proběhnout. Zde bylo zjištěno, že přednášky policie se zaměřují na jiné věci, např. rizikové chování či prevenci, kdy tísňová linka je jen okrajové téma. Dále byla např. zmíněna větší informovanost od Policie ČR, ale také od učitelů.

4.3 Statistické vyhodnocení výsledků v rámci hypotéz

H1 – Na základních školách je v rámci preventivních akcí ze strany Policie ČR tísňová linka 158 prezentována dostatečně.

Na toto se výslovně dotazuje v dotazníku otázka č. 12 (V jakém rozsahu je v rámci preventivních akcí žákům prezentována činnost tísňové linky 158?). U této otázky bylo od respondentů shromážděno 53 odpovědí. Z nich modus (nejčastější hodnota) je „v dostatečném“. Za dostatečnou prezentaci je považována i odpověď „přiměřeně“ a požadováno je nejméně 80 % odpovědí „přiměřeně“ a „dostatečně“. Nulová hypotéza H_0 tedy tvrdí, že odpovědi se neliší statisticky významně od náhodného rozdělení, tj. 10,6 odpovědí pro každou nabízenou možnost. Pokud se nulovou hypotézu podaří vyvrátit, bude to znamenat, že převládá některá z odpovědí na úkor jiné, více než dovoluje naše hladina spolehlivosti čili je možno se přiklonit k tomu, že na základních školách je na základě preventivních akcí ze strany Policie ČR tísňová linka 158 prezentována dostatečně.

Z důvodu přehlednosti jsou výsledky uvedeny v tabulce, ve které je ověřeno, zda získaná data vůbec něco vypovídají, tedy že nejsou výsledkem náhodného zaškrtnutí. Na základě tohoto jsou počty, kolikrát respondenti zvolili tu kterou odpověď, porovnány s počtem odpovědí děleným počtem nabízených možností. U pětibodové škály tedy s jednou pětinou vyhodnocovaných dotazníků. Znázorněno je tedy testování základní nulové hypotézy H_0 , tedy že data jsou náhodná (tab. 4).

Tabulka č. 4 – testování základní nulové hypotézy

možnost	četnosti	náhodně připadá	$\frac{(\text{četnost} - \text{náhodně})^2}{\text{náhodně}}$	$p = 2 \times 10^{-10}$
vůbec	0	10,6	10,6	
zcela nedostatečně	1	10,6	8,7	
pouze okrajově	6	10,6	2,0	
přiměřeně	21	10,6	10,2	
dostatečně	25	10,6	19,6	
H_0 – otázka 12	53 odpovědí	4 st. volnosti	$\chi^2 = 51,1$	

Zdroj: vlastní výzkum

V tabulce č. 4 hodnota p vychází bezpečně pod veškerými používanými hladinami spolehlivosti, takže i pod naší pětiprocentní. Nulovou hypotézu, lze tedy zde zcela jednoznačně zavrhnout. Statisticky významně tedy převládá odpověď, že na základních školách je v rámci preventivních akcí ze strany Policie ČR tísňová linka 158 prezentována dostatečně. Stačí to ale, aby byl splněn stanovený požadavek na 80% zastoupení odpovědí alespoň „přiměřeně“?

Tabulka č. 5 – testování hraniční nulové hypotézy

možnosti	četnosti	požadováno	$\frac{(\text{četnost} - \text{požad.})^2}{\text{náhodně}}$	$p = 0,22$
vůbec, nedostat., okrajově	7	10,6 (20 %)	0,3	
přiměřeně, dostatečně	46	42,4 (80 %)	1,2	
H_{0H} – otázka 12		1. st. volnosti	$\chi^2 = 1,5$	

Zdroj: vlastní výzkum

Na pětiprocentní hladině nelze tuto hypotézu H_{0H} zamítnout. Rozdíl oproti požadované hranici je statisticky nevýznamný, což ale postačí k tvrzení, že tísňová linka 158 je ze strany policistů při preventivních akcích žákům prezentována dostatečně i vzhledem ke zvolené požadované hranici 80 % odpovědí v tomto smyslu.

H₂ – Informovanost dětí základních škol o základních skutečnostech pro oznámení je dostatečná.

Otázka č. 13 dále specifikuje zkušenost z preventivních akcí policistů a měla by částečně vyloučit subjektivní pohled na míru prezentací tísňové linky 158 při těchto akcích. Za dostatečnou míru takto sdělovaných informací o tísňové lince 158 bude považováno opět alespoň 80 % výskytu dvou nejvyšších známek, tedy „ano“ a „spíše ano“.

U této hypotézy bylo nejprve vyhodnoceno, zda odpovědi na otázku č. 13 (Dostanou se žákům na základě prezentací tísňové linky Policie ČR základní informace, k čemu všemu a v jakých situacích mohou tuto tísňovou linku využít?), mají nějakou vypovídající hodnotu, nebo zda na použité pětiprocentní hladině odpovídají náhodně zvolené možnosti. Nulová hypotéza H_{0z} tedy zní: Až na statisticky bezvýznamné výjimky, bylo na otázku, zda policisté žákům poskytují při preventivních akcích

základní informace o tísňové lince 158, odpovídáno náhodně v kategoriích: ano, spíše ano, přiměřeně, spíše ne, rozhodně ne. Alternativní hypotéza tvrdí vzhledem k převládajícím kladným odpovědím, že respondenti statisticky významně odpovídali: „Žákům se dostalo od policistů potřebných informací k tísňové lince 158“.

Z důvodu přehlednosti, jsou výsledky uvedeny opět v tabulce, ve které je ověřeno, zda získaná data vůbec něco vypovídají, tedy že nejsou výsledkem náhodného zaškrťování. Na základě tohoto jsou opět počty, kolikrát respondenti zvolili tu kterou odpověď, porovnány s počtem odpovědí děleným počtem nabízených možností. U pětibodové škály tedy s jednou pětinou vyhodnocovaných dotazníků. Znázorněno je testování základní nulové hypotézy H_0 , tedy že data jsou náhodná (tab. 6).

Tabulka č. 6 – testování základní nulové hypotézy

možnost	četnosti	náhodně připadá	$\frac{(\text{četnost} - \text{náhodně})^2}{\text{náhodně}}$	$p = 3 \times 10^{-13}$
rozhodně ne	0	10,6	10,6	
spíše ne	0	10,6	10,6	
přiměřeně	5	10,6	3,0	
spíše ano	18	10,6	5,2	
ano	30	10,6	35,5	
H_0 – otázka 13	53 odpovědí	4 st. volnosti	$\chi^2 = 64,8$	

Zdroj: vlastní výzkum

Hodnota p zde vyšla velmi malá, o náhodném způsobu zodpovězení této otázky nemůže být vůbec řeč na hladině 0,05, ani na jiné běžně používané. Výsledek tedy je, že žákům se dostanou na základě prezentací tísňové linky Policie ČR základní informace, k čemu všemu a v jakých situacích mohou tuto tísňovou linku využít. Testování hypotézy H_{0H} pomocí chí-kvadrátového testu zde nebylo provedeno, jelikož v oddíle k hypotéze H_1 (tabulka č. 5) bylo dostatečné zastoupení požadovaných odpovědí z 53 dotazníků pro 80% hranici, což bylo 46. Je tedy nasnadě, že pro 48 odpovědí musí být také shodný požadavek splněn.

H_3 – Na základních školách se v běžné výuce tísňová linka 158 prezentuje pouze v základním rozsahu školním metodikem prevence rizikového chování.

Nemáme stále odpověď přímo na informovanost dětí, pouze na penzum informací, které

jim sdělují policisté při preventivních akcích. Jelikož nebyl možný výzkum mezi dětmi z důvodu opatření proti šíření nemoci Covid-19. Máme jen zprostředkované údaje o jejich informovanosti. Zde se pokusíme toto nahradit rozbořem otázky č. 16, tedy zda se dle školních metodiků prevence rizikového chování dostalo žákům dostatku informací od nich. Samotní školní metodici prevence rizikového chování, pak uvádějí hloubku probíraného učiva v tomto ohledu většinou jako běžnou. U této možnosti byl v závorce také udán výčet informací, které již lze považovat za dostatečné. Tato odpověď mezi respondenty převládala, vyskytla se v 92,5 %. Na výběr měli dále respondenti ještě jednu příznivější možnost a dále možnost pouze základní informace sdělené v hodině. Pokud se na některých školách dostanou žákům pouze základní informace, není to v tomto ohledu považováno za dostatečné.

Z důvodu přehlednosti jsou výsledky uvedeny opět v tabulce, ve které je ověřeno, zda získaná data vůbec něco vypovídají, tedy že nejsou výsledkem náhodného zaškrtávání. Na základě tohoto jsou opět počty, kolikrát respondenti zvolili tu kterou odpověď, porovnány s počtem odpovědí děleným počtem nabízených možností. Znázorněno je tedy testování základní nulové hypotézy H_0 , tedy že data jsou náhodná (tab. 7).

Tabulka č. 7 – testování základní nulové hypotézy

možnost	četnosti	náhodně připadá	$\frac{(\text{četnost} - \text{náhodně})^2}{\text{náhodně}}$	$p = 3 \times 10^{-10}$
pouze základní nebo žádná	4	17,3	10,2	
běžná	40	17,3	29,8	
detailní s nácvikem	9	17,3	4,0	
H_0 – otázka 16	53 odpovědí	2 st. volnosti	$\chi^2 = 44,0$	

Zdroj: vlastní výzkum

Opět je zde hodnota p velmi malá a nulovou hypotézu je nutno zamítnout. Zde se tedy přijímá na 5% hladině alternativní hypotéza. Žákům se dostává při hodinách prevence rizikového chování přinejmenším běžného rozsahu informací, tj. o jaké číslo se jedná, co vše je potřeba sdělit, kdy ho mohou využít. Zde byl pro zachování jednoty opět požadován 80% výskyt dvou nejpříznivějších odpovědí, kdy těchto bylo obdrženo

92,5 %. Takto by ovšem pro tuto hraniční nulovou hypotézu H_{0H} vycházelo $\chi^2 = 5,1$ a $p = 0,02$, což nás nutí tuto nulovou hypotézu na hladině významnosti 5 % zamítnout. Zcela zřejmě ale ve prospěch alternativní hypotézy, že kladných odpovědí bylo statisticky významně více než požadováno.

Hypotéza H1 a dále hypotéza H2 byla tedy na základě výše uvedených údajů potvrzená a je z těchto zřejmé, že informovanost žáků ze strany policie a školy je v rozsahu, který lze považovat za dostačující. Hypotéza H3 byla zamítnutá, čímž bylo zjištěno, že na školách se v běžné výuce tísňová linka 158 prezentuje také dostatečně.

5. Diskuze

Tato bakalářská práce nese téma „Informovanost dětí vybraných základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR“. Cílem bakalářské práce bylo prostřednictvím školních metodiků prevence rizikového chování zjistit, zda je v Jihočeském kraji informovanost dětí základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující.

V této kapitole musím hned na začátku uvést, že k mému tématu bakalářské práce jsem nenašel práci stejného či obdobného tématu. Na základě této skutečnosti se budu tedy v této diskuzi zabývat spíše obecnou rovinou, protože mé výsledky výzkumu nemohu porovnat s výzkumy jinými.

Na základě obecných otázek uvedených v dotazníku pod č. 1 až č. 6, byly ve výzkumu zjišťovány informace, které se týkaly školních metodiků prevence rizikového chování. Na základě těchto otázek bylo zjištěno, že převážná část respondentů má vzdělání magisterské, např. v oblasti sociální pedagogiky a speciální pedagogiky. Dotazník byl vyplněn pedagogy působících jak na prvním stupni, tak i pedagogy působících na stupni druhém. Celková doba, po kterou respondenti působí ve školství, byla v rozmezí od 2 do 38 let.

Z odpovědí od respondentů bylo zjištěno, že kromě jedné z dotázaných škol, kde se jedná o školu malotřídní, mají všechny ostatní školy svého školního metodika prevence rizikového chování. Toto zjištění se tedy zcela plně shoduje s vydanou vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Tato vyhláška byla vydána v roce 2005 ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V této vyhlášce je stanoveno např. poskytování poradenských služeb, jejich účel, pravidla, dokumentace atd.

Na otázku uvedenou v dotazníku pod č. 5, bylo z odpovědí od respondentů zjištěno, že v rámci svého výkonu školního metodika prevence rizikového chování museli absolvovat speciální kurz k tomuto určený. Jednalo se o kurz školního metodika prevence rizikového chování v délce 250 hodin. Toto zjištění se tedy plně shoduje se skutečností, že pedagogický pracovník musí v této oblasti absolvovat specializační studium dle ust. § 9 odst. 1 písm. c) vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických

pracovníků. Vyhláška byla vydána v roce 2005 opět Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

V otázce č. 6, bylo od respondentů zjištěno, že ani jeden nevykonává ve škole pouze školního metodika prevence rizikového chování, ale i další činnost. Většina respondentů sdělila, že v rámci své další činnosti působí na škole jako učitel běžné výuky předmětů. V této souvislosti může v některých případech dojít k tzv. konfliktu rolí. Ne vždy totiž žák musí přijmout skutečnost, že na základě nějakého svého problému na škole, se má svěřit školnímu metodikovi prevence rizikového chování, kterého má na druhou stranu i v běžné výuce, jako svého učitele. V tomto ohledu Paulík (2010) udává, že každý jedinec má svou sociální pozici čili nějaké své postavení, na základě kterého je mu z okolí od ostatních lidí přisuzováno nějaké očekávání.

Další část této diskuze bude zaměřená na vyhodnocené otázky č. 7 až č. 18. Jedná se již o diskuzi k otázkám, na základě kterých, bylo od respondentů zjišťováno, zda je informovanost dětí základních škol v Jihočeském kraji o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR dostačující.

Na otázku č. 7 odpovědělo 51 respondentů. Uvedli, že na jejich škole preventivní akce ze strany Policie České republiky prováděné jsou. Dále 2 respondenti uvedli, že na jejich škole tuto tematiku naplňují v rámci besed s Policií České republiky. V doplňující otázce poté 36 respondentů uvedlo, že o tyto akce žádají policii sami a 17 sdělilo, že jsou jim preventivní akce na jejich škole nabízené ze strany Policie ČR. Toto zjištění ve své podstatě koresponduje s metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Toto metodické doporučení bylo vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, roku 2010 pod Č.j.: 21291/2010-28.

Na základě odpovědí na otázky č. 8 a č. 9 bylo zjištěno, že preventivní akce ze strany Policie ČR jsou na školách prováděné pro oba dva stupně, a to převážně jednou za školní rok. Toto opět ukazuje na skutečnost, že ze strany školských zařízení, je o prevenci tohoto směru zájem a školy jí řádně využívají.

Výsledky odpovědí na otázku č. 10 a č. 11 nám ukazují, že ze strany jednotlivých škol i žáků je o informace o službách tísňové linky Policie ČR zájem. Toto zjištění se shoduje se zjištěním Havla (2014), který je autorem bakalářské práce nazvané

„Preventivní programy Policie ČR pro žáky základních a středních škol v okrese Chrudim“. Tento ve svém výstupu z výzkumu uvedl, že ze strany škol je o preventivní programy zájem. Dále ve své práci uvedl, že pedagogové přítomnost policisty na své škole vítají.

Dále je v tomto ohledu opět zřejmé, že ze strany jednotlivých školních zařízení, je opět plněno výše uvedené metodické doporučení, které vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2010 pod Č.j.: 21291/2010-28.

Otázka č. 12 zjišťovala, v jakém rozsahu je žákům při preventivních akcích prezentována činnost tísňové linky 158. Z odpovědí od respondentů bylo zjištěno, že tato linka je prezentována dostatečně. Zjištěno také bylo, že se žákům dostanou na základě prezentací tísňové linky Policie ČR základní informace, k čemu všemu a v jakých situacích mohou tuto tísňovou linku využít, kdy tímto se zabývala otázka č. 13.

Otázka č. 14 se školních metodiků prevence rizikového chování dotazovala, zda je v rámci preventivních akcí na jejich škole činnost tísňové linky Policie ČR prezentována pro žáky srozumitelně. Z odpovědí bylo zjištěno, že prezentaci považují respondenti za srozumitelnou. Toto zjištění se shoduje se zjištěním Řeháčkové (2010), která je autorkou bakalářské práce nazvané „Preventivní programy Policie České republiky na základních školách v Českém Krumlově“. Tato ve své práci také dospěla ke zjištění, že prezentaci preventivních programů hodnotí pedagogové jako dostačující.

K otázce č. 15 všichni respondenti uvedli možnost odpovědi, že tísňové lince 158 je věnována pozornost na jejich škole i v běžné výuce. V následující otázce č. 16, která se dotazovala, v jakém rozsahu je tísňová linka 158 v běžné výuce probírána, převážná část respondentů uvedla, že se jedná o běžné praktické či detailní informace. Na základě odpovědí na otázku č. 15 a č. 16 lze tedy konstatovat, že i v případě, kdy by na škole ze strany Policie ČR preventivní akce uskutečněna nebyla, dostanou se žákům alespoň některé informace k poskytovaným službám ze strany tísňové linky 158, na základě běžné výuky.

Na otázku č. 17, zda mají preventisté od žáků informace, zda již tísňovou linku Policie ČR využili, větší část respondentů uvedla, že tyto informace nemají. K otázce č. 17 se dále vztahovala v dotazníku tato podotázka: Pokud tyto informace máte, jak často žáci využívají tuto tísňovou linku? U této otázky bylo zjištěno, že pouze ojediněle. Toto

zjištění nám tedy ukazuje, že ze strany žáků by nemělo docházet např. k zneužívání tísňové linky.

Poslední otázkou č. 18 byl mezi respondenty zjišťován jejich osobní názor, zda je potřeba prezentaci tísňové linky Policie ČR na jejich škole zlepšit, případně jakým způsobem. Zde opět převážná část dotazovaných uvedla, že prezentaci není potřeba zlepšovat.

6. Závěr

V této mé bakalářské práci, na téma „Informovanost dětí vybraných základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR“, jsem zjišťoval, zda informovanost dětí základních škol Jihočeského kraje o poskytovaných službách tísňové linky 158 je dostačující či nikoliv.

V teoretické části jsem se zaměřil na činnost tísňové linky Policie České republiky, její hlavní úkoly, technické možnosti, specifika tísňového volání ze strany dětí, ale i na oblast komunikace a prevence rizikového chování u žáků základních škol.

V praktické části této práce, jsem poté provedl formou anonymních dotazníků šetření u respondentů, kdy se jednalo o školní metodiky prevence rizikového chování na 53 základních školách Jihočeského kraje. V této části jsem dále stanovil tři hypotézy, kdy hypotézu č. 1 a č. 2 se mi na základě provedeného šetření podařilo potvrdit a hypotézu č. 3 vyvrátit.

V rámci provedeného výzkumu v praktické části jsem dospěl k závěru, že informovanost dětí vybraných základních škol v rámci Jihočeského kraje o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR je dostačující. Tímto jsem naplnil stanovený cíl této práce.

Na základě skutečnosti, že osobně vykonávám pozici operačního důstojníka na integrovaném operačním středisku Policie České republiky Jihočeského kraje, mě výsledky provedeného výzkumu velice potěšily. Každý jedinec, tedy i dítě se může totiž kdykoliv dostat do situace, kdy bude muset uskutečnit hovor na linku tísňového volání Policie České republiky, kdy informovanost o službách této tísňové linky je mezi dětmi velmi důležitá.

Jako obecný přínos této práce pro praxi by dle mého názoru mohlo být doporučení jednotlivým preventistům v řadách Policie ČR, aby ve své činnosti zlepšili svou roli v nabízení preventivních akcí u jednotlivých základních škol. Z provedeného výzkumu bylo totiž na základě dotazníkové otázky č. 7 zjištěno, že o preventivní akce žádají z větší části školy vždy samy. V této oblasti je mi ale jasné, že na cca 194 základních škol na území Jihočeského kraje, není tento úkol pro preventisty Policie ČR jednoduchý.

7. Použitá literatura

1. ANDREASSEN, C., PALLESEN, S., GRIFFITHS, M., 2017. The relations between addictive use of social media, narcissism, and self-esteem: Findings from a large national survey. *Addictive Behaviors*. [online]. 64, 287-293. [cit. 2021-03-15]. doi: 10.1016/j.addbeh.2016.03.006. ISSN 0306-4603. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0306460316301095>
2. BENDL, S., 2016. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-881-3.
3. BĚLÍK, V., HOFERKOVÁ, S., 2018. *Prevence rizikového chování žáků z pohledu pedagogů*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-726-8.
4. BURDOVÁ, E., 2014. *Bezpečně na internetu*. Praha: Středočeský kraj ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje (VISK). ISBN 978-80-904864-9-2.
5. BURIC, D., MUSLIĆ, L., KRAŠIĆ, S., MARKELIĆ, M., FRANELIĆ, I., MILANOVIĆ, S., 2021. Croatian Validation of the Compulsive Internet Use Scale. *Addictive Behaviors*. [online]. [cit. 2021-03-27]. doi: 10.1016/j.addbeh.2021.106921. ISSN 0306-4603. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0306460321001064>
6. ČAPEK, R., 2010. *Třídní klima a školní klima*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2742-4.
7. ČERNÝ, M., 2010. *Základní úrovně provádění primární prevence*. In: MIOVSKÝ, M. (eds.). *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN. ISBN 978-80-87258-47-7.
8. DELFOS, M., 2018. *Pověz mi ...: jak vést profesionální rozhovor s dětmi mezi 4 a 12 lety*. Francie. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1327-7.
9. DEVITO, J., 2018. *Základy mezilidské komunikace: 6. vydání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2018-0.

10. GAFFNEY, H., TTOFI, M., FARRINGTON, D., 2021. What works in anti-bullying programs? Analysis of effective intervention components. *Journal of School Psychology*. [online]. 85, 37-56. [cit. 2021-04-01]. doi: 10.1016/j.jsp.2020.12.002. ISSN 0022-4405. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022440520300753>
11. GRECMANOVÁ, H., 2008. *Klima školy*. Olomouc: Hanex. ISBN 978-80-7409-010-3.
12. Havel, T., 2014. *Preventivní programy Policie ČR pro žáky základních a středních škol v okrese Chrudim*. Brno. Bakalářská práce. PF MU.
13. HELUS, Z., 2011. *Úvod do psychologie: učebnice pro střední školy a bakalářská studia na VŠ*. Praha: Grada. ISBN-978-80-247-3037-0.
14. HENDL, J., 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.
15. HONG, J., ESPELAGE, D., 2012. A review of research on bullying and peer victimization in school: An ecological system analysis. *Aggression and Violent Behavior*. [online]. 17, 311-322. [cit. 2021-01-15]. doi: 10.1016/j.avb.2012.03.003. ISSN 1359-1789. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1359178912000250>
16. HZS ČR, 2020. *Tísňová volání v České republice*. [online]. [cit. 2020-12-11]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>
17. CHRÁSKA, M., 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.
18. JÍLEK, D., 2013. *Práva dítěte ve školské praxi*. Boskovice: Česko-britská o.p.s. ISBN 978-80-905598-0-6.
19. JUKLOVÁ, K., et al., 2015. *Vybrané kapitoly z pedagogiky a z psychologie nejen pro speciální pedagogy*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-427-4.
20. KOLÁŘ, M., 2011. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-871-5.

21. MATOUŠKOVÁ, I., SPURNÝ, J., 2005. *Komunikačně náročné situace v policejní praxi*, Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 80-86898-37-7.
22. MERTIN, V., KREJČOVÁ, L., 2013. *Problémy s chováním ve škole-jak na ně*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-026-4.
23. MIKULÁŠTÍK, M., 2010. *Komunikační dovednosti v praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2339-6.
24. MIOVSKÝ, M., et al., 2010. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Togga. ISBN 978-80-87258-47-7.
25. MRAVČÍK, V., et al., 2020. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019*. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-254-8.
26. MŠMT, 2010. *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních*. [online]. [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
27. MŠMT, 2019. *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027*. [online]. [cit. 2020-12-15]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf
28. NÚV, 2020. *Školní metodik prevence*. [online]. [cit. 2020-12-21]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/projekty/rspp/skolni-metodik-prevence>
29. PAULÍK, K., 2010. *Psychologie lidské odolnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2959-6.
30. POLÁKOVÁ, H., 2004. *Školský zákon, zákon o pedagogických pracovnících s výkladem*. Žďár nad Sázavou: Fakta. ISBN 80-902614-3-4.
31. POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY, 2017. *Police České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky. ISBN: 978-80-270-0664-9

32. POLICIE ČR, 2020. Interní materiál Policie ČR, Policejní prezidium: *Počet příchozích hovorů na LTV 158*. CISCO CALL Manager. Uveřejněno na intranetovém serveru PČR. [cit. 2020-12-11].
33. POLICIE ČR, 2020. *Operační středisko*. [online]. [cit. 2020-12-11]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/operacni-stredisko-prezidia.aspx>
34. POLICIE ČR, 2020. *Spuštění lokalizačních SMS na mobilních telefonech*. [online]. [cit. 2020-12-11]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/spusteni-lokalizacnich-sms-na-mobilnich-telefonech.aspx>
35. POLICIE ČR, 2020. *Tísňová linka 158*. [online]. [cit. 2020-12-11]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-linka-tisnoveho-volani-158.aspx>
36. PRUCHA, J., 2017. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1228-7.
37. RADY V NOUZI, 2020. *Tísňové volání*. [online]. [cit. 2020-12-17]. Dostupné z: <http://www.radyvnouzi.cz/co-delat/tisnove-volani>
38. Rozhodnutí Vlády ČR pod č. 1022/2020, *k nařízení omezení provozu škol, 2020*. Praha: Úřad Vlády ČR. Uveřejněno na intranetovém serveru PČR. [cit. 2021-04-11]
39. Rozkaz policejního prezidenta č. 52/2014, *kterým se upravuje zkušební provoz jednotného řízení sil a prostředků a sledování dojezdových časů, 2014*. Praha: Policejní prezidium ČR.
40. Řeháčková, Z., 2010. *Preventivní programy Policie České republiky na základních školách v Českém Krumlově*. České Budějovice. Bakalářská práce. ZSF JU.
41. *Schválená koncepce ředitele krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Č.j.: KRPC-17630-1/ČJ-2010-020009, 2010*. České Budějovice: Krajské ředitelství policie Jčk.
42. SOBOTKOVÁ, V. N. a kol., 2014. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4042-3.

43. UHLÍŘOVÁ, V., 2013. *Vedení rozhovoru s dítětem*. Nový Bor: Velký vůz Sever [cit. 2019-10-29]. Dostupné z :<http://www.knihovnanrp.cz/online-katalog/vedeni-rozhovoru-s-ditetem/>
44. VÁGNEROVÁ, M., 2012. *Vývojová psychologie dětství a dospívání*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2153-1.
45. VÁGNEROVÁ, M., 2014. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0696-5.
46. VYBÍRAL, Z., 2005. *Psychologie komunikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-998-4.
47. Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. 2005. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Tiskárna ministerstva vnitra. ISSN 1211-1244.
48. Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků. 2005. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 111. Praha: Tiskárna ministerstva vnitra. ISSN 1211-1244.
49. VYMĚTAL, J., 2008. *Průvodce úspěšnou komunikací: Efektivní komunikace v praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2614-4.
50. VYMĚTAL, Š., 2009. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2510-9.
51. WALKER, I., 2013. *Výzkumné metody a statistika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3920-5.
52. WIKIPEDIA, 2020. *Prevence*. [online]. [cit. 2020-12-21]. Dostupné z: <http://www.cs.wikipedia.org/wiki/Prevence>
53. Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii ČR, 2008. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 91. Praha: Tiskárna ministerstva vnitra. ISSN 1211-1244.
54. Zápis z porady policejního prezidenta Č.j.: PPR-41/NKK-2006, *problematika operačního řízení*, 2006. Praha: Policejní prezidium ČR.

55. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 109/2009, o *operačních střediscích*, ve znění ZPPP č. 125/2009, 2019. Praha: Policejní prezidium ČR.
56. ZYCH, I., FARRINGTON, D., TTOFI, M., 2019. Protective factors against bullying and cyberbullying: A systematic review of meta-analyses. *Aggression and Violent Behavior*. [online] 45, 4-19. [cit. 2021-03-25]. doi: 10.1016/j.avb.2018.06.008. ISSN 1359-1789. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1359178918300557>

8. Seznam obrázků, grafů, tabulek a příloh

Obrázek č. 1 – schéma IOS Jčk.....	12
Obrázek č. 2 – rozdělení sektorů.....	13
Obrázek č. 3 – grafické znázornění odpovědí na otázku č. 7.....	33
Obrázek č. 4 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 7.....	34
Obrázek č. 5 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 8.....	35
Obrázek č. 6 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 9.....	36
Obrázek č. 7 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 10.....	37
Obrázek č. 8 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 11.....	38
Obrázek č. 9 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 12.....	39
Obrázek č. 10 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 13.....	40
Obrázek č. 11 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 14.....	41
Obrázek č. 12 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 15.....	42
Obrázek č. 13 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 16.....	43
Obrázek č. 14 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 17.....	44
Obrázek č. 15 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 17.....	45
Obrázek č. 16 - grafické znázornění odpovědí na otázku č. 18.....	46
Tabulka č. 1 – délka působení na škole.....	31
Tabulka č. 2 – délka praxe ve školství.....	32
Tabulka č. 3 – délka výkonu školního metodika.....	32
Tabulka č. 4 – testování základní nulové hypotézy.....	47
Tabulka č. 5 – testování hraniční nulové hypotézy.....	48
Tabulka č. 6 – testování základní nulové hypotézy.....	49
Tabulka č. 7 – testování základní nulové hypotézy.....	50
Příloha – dotazník.....	64

Dotazník v rámci Bakalářské práce

Vážený školní metodiku prevence rizikového chování, dovoluji si Vás tímto oslovit jako student kombinovaného studia Sociální práce ve veřejné správě na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity.

Prosím Vás tímto o vyplnění anonymního dotazníku do mé Bakalářské práce na téma „Informovanost dětí vybraných základních škol o poskytovaných službách tísňové linky Policie ČR“.

Dotazník bude na základě Vašich odpovědí statisticky zpracován. Předem Vám tímto děkuji za Vaši projevitou ochotu. S pozdravem Karel Kronika.

1.) Jaké je Vaše nejvyšší získané vzdělání? (studijní obor, popř. specializace)

.....

2.) Kolik let působíte na současné škole?

.....

3.) Jak dlouhá je Vaše celková praxe ve školství?

.....

4.) Jak dlouho vykonáváte školního metodika prevence rizikového chování?

.....

5.) Jaký kurz či školení jste pro výkon školního metodika prevence rizikového chování absolvoval?

.....

6.) Jaká je vedle školního metodika prevence rizikového chování Vaše další náplň ve škole, na které nyní působíte?

- běžná výuka předmětů (učitel)
- řídicí a metodická činnost (ředitel)
- výhradně školní metodik prevence rizikového chování

- jiná činnost (asistent pedagoga, výchovný poradce, školní asistent, vychovatelka ve školní družině, atd.)

7.) Jsou na Vaší škole prováděny preventivní akce ze strany Policie České republiky?

- ano
- ne

Pokud ne, jak je prevence realizována?

.....

Pokud ano, žádáte o preventivní akce sami nebo jsou nabízené ze strany Policie ČR?

- žádáme o tyto sami
- jsou nám nabízené ze strany Policie ČR

8.) Pro jaké třídy jsou tyto preventivní akce pořádány?

- pro třídy prvního stupně
- pro třídy druhého stupně
- pro oba dva stupně
- pro vybrané třídy prvního stupně
- pro vybrané třídy druhého stupně

9.) Jak často jsou tyto akce prováděny?

- jednou za školní rok
- vícekrát za školní rok
- jednou za dva roky
- méně jak jednou za dva roky

10.) Je o informace o službách tísňové linky Policie ČR ze strany školy zájem?

- rozhodně ano
- spíše ano
- přiměřeně
- spíše ne
- rozhodně ne

- 11.) Je o informace o službách tísňové linky Policie ČR zájem ze strany žáků?
- rozhodně ano
  - spíše ano
  - přiměřeně
  - spíše ne
  - rozhodně ne
- 12.) V jakém rozsahu je v rámci preventivních akcí žákům prezentována činnost tísňové linky 158?
- v dostatečném
  - v přiměřeném
  - pouze okrajově
  - zcela nedostatečně
  - není vůbec prezentována
- 13.) Dostanou se žákům na základě prezentací tísňové linky Policie ČR základní informace, k čemu všemu a v jakých situacích mohou tuto tísňovou linku využít?
- ano
  - spíše ano
  - přiměřeně
  - spíše ne
  - rozhodně ne
- 14.) Je během preventivních akcí na Vaší škole činnost tísňové linky Policie ČR prezentována pro žáky srozumitelně?
- rozhodně ano
  - spíše ano
  - spíše ne
  - rozhodně ne

- 15.) Je tísňová linka Policie ČR na Vaší škole prezentována i v běžné výuce, mimo rámec preventivních akcí ze strany Policie ČR?
- ano
  - ne
- 16.) Pokud je v běžné výuce na Vaší škole věnována lince 158 pozornost, v jakém rozsahu?
- pouze v základním rozsahu (o jaké se jedná číslo a k čemu je určené)
  - běžné praktické informace (základní informace + např. co vše je potřeba na tuto tísňovou linku sdělit)
  - detailní informace (např. modelové situace – nácvik fiktivních hovorů)
- 17.) Máte na základě své činnosti od žáků informace, že tito již tísňovou linku Policie ČR využili?
- nemám
  - mám
- Pokud tyto informace máte, jak často žáci využívají tuto tísňovou linku?
- pouze ojediněle
  - pravidelně
  - velmi často
- 18.) Váš osobní názor, zda je potřeba prezentaci tísňové linky Policie ČR v rámci Vaší školy zlepšit, případně jakým způsobem?
- není potřeba
  - je potřeba
- V případě že je potřeba, jakým způsobem?
- .....

9. Seznam použitých zkratk

AML – Advanced mobile location

ATD – a tak dále

ČR – Česká republika

IOS – integrované operační středisko

JČK – Jihočeský kraj

NAPŘ – například

OBR – obrázek

POPŘ – popřípadě

TAB – tabulka